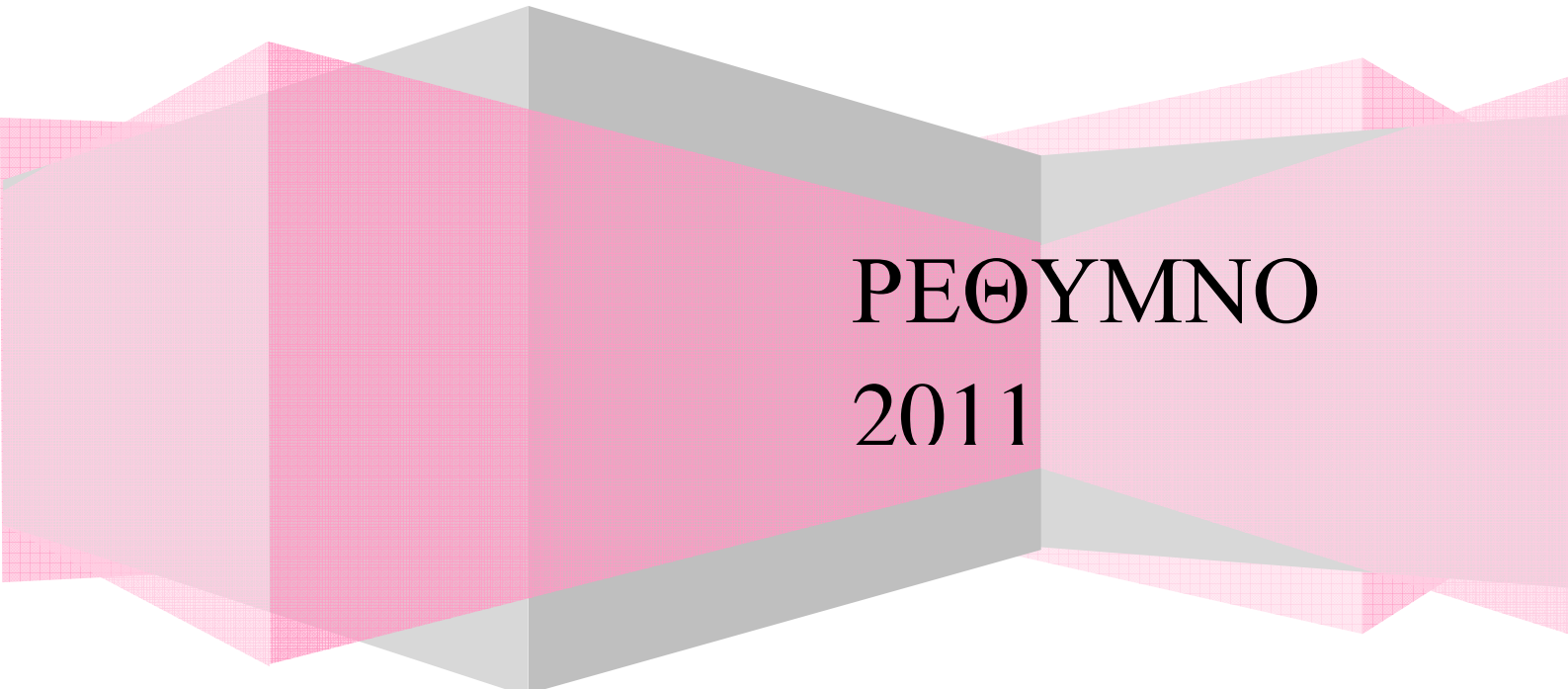


**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ»**

***ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ
ΜΕ ΤΙΤΛΟ «ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ»***

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ: ΗΒΗ ΜΑΥΡΟΜΟΥΣΤΑΚΟΥ

ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ: ΧΟΜΠΗ ΙΩΑΝΝΑ (Α.Μ. 131)



**ΡΕΘΥΜΝΟ
2011**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<u>ΠΕΡΙΛΗΨΗ</u>	2
<u>ΕΙΣΑΓΩΓΗ</u>	3
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1</u>	5
<u>Περιβάλλον- Περιβαλλοντική πολιτική της Ε.Ε.</u>	5
<u>1.1. Τι ορίζουμε ως Περιβάλλον</u>	5
<u>1.2. Περιβαλλοντική πολιτική Ευρωπαϊκής Ένωσης</u>	6
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2</u>	15
<u>Ηχητικές οχλήσεις - Θόρυβος</u>	16
<u>2.1. Τι ορίζουμε ως θόρυβο</u>	16
<u>2.2. Επιπτώσεις Θορύβου στον Άνθρωπο</u>	19
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3</u>	23
<u>Θεσμικό πλαίσιο για τις ηχητικές οχλήσεις</u>	23
<u>3.1. Ευρωπαϊκή Νομοθεσία</u>	23
<u>3.2. Ελληνική Νομοθεσία</u>	26
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4</u>	36
<u>Εφαρμογή πολιτικής θορύβου</u>	36
<u>4.1. Τι ισχύει στην καθημερινότητα</u>	36
<u>ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ</u>	41
<u>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ</u>	41
<u>ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</u>	52

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας αναλύεται το περιβάλλον και οι θεσμοί μέσω των οποίων προστατεύεται. Θα πρέπει να διευκρινισθεί εξ αρχής ότι από τους επιμέρους τομείς πολιτικών επιλέγεται να εξετασθεί το ζήτημα της ηχορύπανσης. Και αυτό στο βαθμό που η ηχορύπανση αποτελεί ένα σύγχρονο πρόβλημα του περιβάλλοντος. Πράγματι παρά την ύπαρξη σχετικής νομοθεσίας, το φαινόμενο των ηχητικών οχλήσεων συνεχίζει και αυξάνεται ολοένα και περισσότερο προκαλώντας αρνητικές επιδράσεις στην υγεία του ανθρώπου.

Γίνεται λοιπόν προσπάθεια να παρουσιασθούν τα προβλήματα που προκύπτουν από τον θόρυβο, οι λόγοι που ώθησαν στην εφαρμογή πολιτικών για την καταπολέμηση της ηχορύπανσης, η Ευρωπαϊκή και η Ελληνική Νομοθεσία για τις ηχητικές οχλήσεις και η εφαρμογή τους.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

« Το περιβάλλον εμφανίζεται ως χώρος ζωής, χώρος διαβίωσης, σύστημα σχέσεων, πεδίο δράσης, δημιουργίας, παραγωγής, κατανάλωσης, πειραματισμού, μετατροπής, μάθησης, χώρος κοινωνικοποίησης, έκφραση της κουλτούρας, ερέθισμα για αντιδράσεις και συμπεριφορές, αγαθό προς εκμετάλλευση....»¹.

Σε αυτή τη φράση περικλείεται η έννοια και η σημασία του φυσικού περιβάλλοντος για τον άνθρωπο. Το περιβάλλον αποτελεί το πολυτιμότερο αγαθό του ανθρώπου. Μέσω αυτού ζει, επιβιώνει και αναπαράγεται. Χωρίς την ύπαρξη του φυσικού περιβάλλοντος δεν θα μπορούσε να υπάρχει και η ανθρώπινη φύση.

Ο άνθρωπος χρησιμοποιεί το περιβάλλον με πολλούς τρόπους, βασικής σημασίας για τη ζωή του. Το νερό, η τροφή, το οξυγόνο, η ενέργεια που χρειάζεται ο άνθρωπος, παρέχονται σε αυτόν μέσω του περιβάλλοντος. Πρέπει λοιπόν να το διαφυλάσσει, να το προστατεύει, να το σέβεται και να το εκμεταλλεύεται με σύνεση καθώς διακυβεύεται η υγεία του, ακόμη και η ίδια η επιβίωσή του.

Επιβάλλεται να κατανοήσει ο άνθρωπος την σημαντικότητα των επιπτώσεων των περιβαλλοντικών προβλημάτων και να αφυπνιστεί, να δράσει και να κινητοποιηθεί προς όφελός του ίδιου και των μεταγενέστερων γενεών του. Διατηρώντας μια ισορροπία στο φυσικό περιβάλλον στο οποίο ζει σήμερα, διασφαλίζονται και οι συνθήκες διαβίωσης των ανθρώπων που θα ζήσουν σε αυτό στη συνέχεια. Αυτή είναι μια αλήθεια την οποία ο άνθρωπος του σήμερα οφείλει να αναγνωρίσει και να σεβαστεί καθώς το φυσικό περιβάλλον θα αποτελέσει εν τέλει την μοναδική ουσιαστική κληρονομιά των επόμενων γενεών.

Στο πρώτο κεφάλαιο αναπτύσσεται η έννοια του περιβάλλοντος και παρουσιάζεται η περιβαλλοντική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της οποίας παρατίθενται όλες οι επιμέρους πολιτικές. Το δεύτερο κεφάλαιο αφορά στον ορισμό του θορύβου, τα ανώτερα επιτρεπόμενα όρια ήχου, όπως έχουν οριστεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και στις επιπτώσεις των ηχητικών οχλήσεων στον άνθρωπο. Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στο νομοθετικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελλάδας αντίστοιχα, ενώ στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι επιπτώσεις των περιβαλλοντικών προβλημάτων στην καθημερινότητα του ανθρώπου.

¹ Πηγή: ΕΥΓΕΝΙΑ ΦΛΟΓΑΪΤΗ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΚΔΟΣΗ, ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ, 1993.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Περιβάλλον- Περιβαλλοντική πολιτική της Ε.Ε.

1.1. Τι ορίζουμε ως Περιβάλλον

Η έννοια του περιβάλλοντος είναι πολυδιάστατη και σύνθετη, για αυτό το λόγο διαχωρίζεται σε δυο βασικές κατηγορίες: στο φυσικό περιβάλλον και στο πολιτιστικό περιβάλλον. Το φυσικό περιβάλλον περιλαμβάνει όλους τους ζωντανούς οργανισμούς που βρίσκονται με φυσικό τρόπο στη Γη. Υπό αυτή την άποψη, το φυσικό περιβάλλον δεν είναι αποτέλεσμα ανθρώπινων δραστηριοτήτων και διαφοροποιείται από το δομημένο, πολιτιστικό περιβάλλον, στο οποίο περιλαμβάνονται οι γεωγραφικές περιοχές που δέχονται σημαντική επιρροή από τον άνθρωπο. Στο φυσικό περιβάλλον μπορούμε να κατατάξουμε πλήρεις οικολογικές μονάδες, τα οικοσυστήματα, αλλά και παγκόσμιους φυσικούς πόρους όπως ο αέρας και το νερό.

Από συνταγματικής πλευράς και σύμφωνα με τον Ν.1650/1986, περιβάλλον νοείται «το σύνολο των φυσικών και ανθρωπογενών παραγόντων και στοιχείων που βρίσκονται σε αλληλεπίδραση και επηρεάζουν την οικολογική ισορροπία, την ποιότητα της ζωής, την υγεία των κατοίκων, την ιστορική και πολιτιστική παράδοση και τις αισθητικές αξίες».²

Μετά τη βιομηχανική επανάσταση έχει παρατηρηθεί μεγάλη ανθρώπινη παρέμβαση στο φυσικό περιβάλλον, τόσο στα αστικά κέντρα όσο και στην ύπαιθρο, λόγω της τεχνολογικής εξέλιξης και της οικονομικής ανάπτυξης. Στις μεγάλες πόλεις συγκεντρώνεται ένας τεράστιος αριθμός ανθρώπων, σε μια πολύ μικρή όμως έκταση. Έτσι, οι δραστηριότητες των ανθρώπων αυτών αθροίζονται συνεχώς και φτάνουν σε τέτοιο σημείο που το φυσικό περιβάλλον δεν μπορεί να τις αντιμετωπίσει, με αποτέλεσμα την εμφάνιση οικολογικών προβλημάτων. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να ρυπαίνεται η ατμόσφαιρα και οι υδάτινοι πόροι, κυρίως από τις καύσεις στους κινητήρες των μέσων μεταφοράς (οχημάτων), στους καυστήρες των κατοικιών και

² Πηγή: Α. Ι. ΤΑΧΟΣ, ΔΙΚΑΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΈΚΔΟΣΗ ΠΕΜΠΤΗ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 1998.

στις βιομηχανικές εγκαταστάσεις. Με ανάλογο τρόπο ρυπαίνονται και τα ύδατα των θαλασσών και των ποταμών, τα απορρίμματα αυξάνονται συνεχώς (συμπεριλαμβανομένων επικίνδυνων για την υγεία τοξικών και πυρηνικών αποβλήτων), ενώ καταστρέφεται και το έδαφος, διότι οι ανάγκες των ανθρώπων είναι όλο και περισσότερες με αποτέλεσμα να εκχερσώνονται εκτάσεις για οικοδόμηση κτηρίων ή καλλιέργεια (π.χ. αποδάσωση). Άλλα συναφή προβλήματα είναι η τρύπα του όζοντος, η όξινη βροχή, η παγκόσμια θέρμανση, η μείωση της βιοποικιλότητας και η αναμενόμενη εξάντληση των ορυκτών καυσίμων.

Τα περιβαλλοντικά αυτά προβλήματα τα οποία φυσικά προκύπτουν από παρεμβάσεις του ίδιου του ανθρώπου στη φύση, έχουν άμεσες αρνητικές συνέπειες στη διαβίωσή του. Για τη διασφάλιση λοιπόν των δικαιωμάτων του ανθρώπου αλλά και των μεταγενέστερων γενεών του όσον αφορά το περιβάλλον στο οποίο ζει, η Ευρωπαϊκή Ένωση έκρινε απαραίτητο να θεσπίσει μια κοινή περιβαλλοντική πολιτική ώστε να προστατεύσει αυτό το πολύτιμο αγαθό του ανθρώπου, το περιβάλλον.

1.2. Περιβαλλοντική πολιτική Ευρωπαϊκής Ένωσης

Από τις αρχές της δεκαετίας του 1970, η Ευρώπη ανέλαβε σταθερή δέσμευση όσον αφορά το περιβάλλον: η προστασία της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα και των υδάτων, η διατήρηση των φυσικών πόρων και της βιοποικιλότητας, η διαχείριση των αποβλήτων και των δραστηριοτήτων που έχουν δυσμενείς επιπτώσεις συγκαταλέγονται μεταξύ των πεδίων της ευρωπαϊκής δράσης, τόσο σε επίπεδο κρατών μελών όσο και στον διεθνή χώρο.

Στόχος της ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής πολιτικής, που βασίζεται στο άρθρο 174 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, είναι η εξασφάλιση της αειφόρου ανάπτυξης του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου, ανεξαρτήτως του εάν πρόκειται για διορθωτικά μέτρα με σκοπό την αντιμετώπιση συγκεκριμένων περιβαλλοντικών προβλημάτων ή για μέτρα που καλύπτουν περισσότερους τομείς ή ενσωματώνονται σε άλλους τομείς άσκησης πολιτικής.

Η ΕΕ διαθέτει μερικά από τα αυστηρότερα περιβαλλοντικά πρότυπα που αναπτύχθηκαν επί σειρά δεκαετιών για την αντιμετώπιση διαφόρων προβλημάτων. Σήμερα, βασικές προτεραιότητες είναι η καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, η διατήρηση της βιοποικιλότητας, η μείωση των προβλημάτων υγείας που

προκαλούνται από τη ρύπανση και η πιο υπεύθυνη χρησιμοποίηση των φυσικών πόρων. Οι προτεραιότητες αυτές, αν και στοχεύουν στην προστασία του περιβάλλοντος, μπορούν να συμβάλουν και στην οικονομική ανάπτυξη με την προώθηση της καινοτομίας και της επιχειρηματικής δραστηριότητας.³

Οι βασικοί τομείς της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατηγοριοποιούνται ως εξής⁴:

ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΡΥΠΑΝΣΗ

Πέραν της αντιμετώπισης των εκπομπών αερίων του φαινομένου του θερμοκηπίου, που ευθύνονται για την αλλαγή του κλίματος, η περιβαλλοντική νομοθεσία έχει, επίσης, ως βασικό στόχο τη βελτίωση της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα, του οποίου η ρύπανση ευθύνεται, μεταξύ άλλων, για βλάβες στην υγεία του ανθρώπου και δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον, όπως η οξίνιση⁵ και ο ευτροφισμός⁶. Η ευρωπαϊκή πολιτική καλύπτει τα διάφορα είδη ρύπων και τις πηγές τους. Παράλληλα, το 2005 η Επιτροπή πρότεινε θεματική στρατηγική με σκοπό τη μείωση, έως το 2020, των θανάτων που συνδέονται με την ατμοσφαιρική ρύπανση, κατά 40% έναντι των επιπέδων του 2000.

Θέματα όπως η ποιότητα του αέρα, οι ρυπογόνες εκπομπές από τους κινητήρες των οχημάτων και από άλλα μέσα μεταφοράς καθώς επίσης και η ρύπανση που προέρχεται από τις βιομηχανίες απασχολούν την πολιτική για την ατμοσφαιρική

³ Όπως αναφέρεται στην ιστοσελίδα της ΕΕ, www.europa.eu

⁴ Πηγές: Ν. Μούσης, Ευρωπαϊκή Ένωση, εκδ. Παπαζήση, 12^η αναθεωρημένη έκδοση και www.europa.eu.gr

⁵ Η οξίνιση του εδάφους (soil acidification) οφείλεται σε υψηλές συγκεντρώσεις ανόργανων οξέων στο έδαφος, όπως το νιτρικό και το θειικό. Η οξίνιση προκαλείται συνήθως από ανθρωπογενείς δραστηριότητες (π.χ. αλόγιστη λίπανση). Πηγή: Οργανισμός ρυθμιστικού σχεδίου και Προστασίας περιβάλλοντος Θεσσαλονίκης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, μελέτη με θέμα «σύστημα δεικτών περιβάλλοντος και αειφορίας για τη Θεσσαλονίκη».

⁶ Ο ευτροφισμός είναι περιβαλλοντικό πρόβλημα που παρουσιάζεται σε λίμνες ή κλειστούς αβαθείς κόλπους κάτω από ορισμένες συνθήκες. Στην ουσία δημιουργείται υπέρμετρη αύξηση της συγκέντρωσης θρεπτικών στοιχείων, που προκαλείται από τον εμπλουτισμό των υδάτων με απορροές θρεπτικών στοιχείων (νιτρικά και φωσφορικά ιόντα από λιπάσματα και απορρυπαντικά). Τα βακτήρια και οι άλγες (algae) αυξάνονται σε αριθμό τόσο, που σχηματίζουν επικάλυμμα στις υδάτινες επιφάνειες, προκαλώντας σκίαση στο νερό κάτω από την επιφάνεια. Χωρίς φως, οι φωτοσυνθετικοί οργανισμοί στον πυθμένα θανατώνονται, προσφέροντας ακόμη μεγαλύτερη ποσότητα τροφής σε άλλα βακτήρια, που συνεχίζουν να αναπτύσσονται. Καθώς ο αριθμός των βακτηρίων αυξάνεται, η κατανάλωση του διαλυμένου στο νερό οξυγόνου αυξάνεται δραματικά, ενώ η παραγωγή ελαττώνεται, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει οξυγόνο για τους μη φωτοσυνθετικούς οργανισμούς, όπως, π.χ. τα ψάρια. Τα ψάρια είναι οι πρώτοι οργανισμοί που πεθαίνουν ενώ ακολουθούν και τα βακτήρια δημιουργώντας ένα νεκρό οικοσύστημα. Αποτέλεσμα του ευτροφισμού είναι η πτώση της ποιότητας του νερού, η μεταβολή της χλωρίδας και πανίδας των νερών, η μείωση της αισθητικής αξίας του περιβάλλοντος καθώς και οι περιορισμένες δυνατότητες για αναψυχή. Πηγή: www.wikipedia.org

ρύπανση.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΜΥΝΑ/ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Οι σύγχρονες κοινωνίες εκτίθενται ολοένα και περισσότερο σε κάθε είδους κινδύνους, φυσικούς και τεχνολογικούς, με σοβαρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Με στόχο τη συμβολή στην πρόληψη των κινδύνων αυτών και την ετοιμότητα για τη διαχείριση των συνακόλουθων καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, η Ευρωπαϊκή Ένωση θέσπισε, ειδικότερα, μηχανισμό συνεργασίας για τις επεμβάσεις παροχής βοήθειας, καθώς και προγράμματα χρηματοδότησης μέτρων πολιτικής προστασίας.

Η πρόληψη και η αντιμετώπιση φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η μείωση των κινδύνων καταστροφών στις αναπτυσσόμενες χώρες, η αντιμετώπιση φυσικών ή ανθρωπογενών καταστροφών, τα μεγάλα ατυχήματα σχετιζόμενα με επικίνδυνες ουσίες, οι διασυνοριακές επιπτώσεις των βιομηχανικών ατυχημάτων, η αξιολόγηση και διαχείριση των πλημμύρων και των κινδύνων αυτών αποτελούν θέματα της πολιτικής της Ε.Ε. για την προστασία.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ

Η ένταση της αστικοποίησης και η αύξηση των υποδομών, η υπερεκμετάλλευση των φυσικών πόρων, η κάθε είδους ρύπανση και η εισαγωγή ξενικών ειδών στα οικοσυστήματα βλάπτουν πολύ τη βιοποικιλότητα. Έτσι, στο σύνολο της ευρωπαϊκής ηπείρου, απειλούνται το 42% των θηλαστικών, το 15% των πτηνών και το 52% των ψαριών του γλυκού νερού. Παράλληλα, πάνω από 1.000 είδη φυτών απειλούνται με εξαφάνιση ή τελούν υπό εξαφάνιση.

Επιδιώκοντας να προστατεύσει τη βιοποικιλότητα και να αντιμετωπίσει την εξαφάνιση ζωικών και φυτικών ειδών, η Ευρωπαϊκή Ένωση δημιούργησε, μεταξύ άλλων, ένα τεράστιο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών, το Natura 2000⁷, και

⁷ Το Natura 2000 (Φύση 2000) είναι ένα πανευρωπαϊκό δίκτυο προστασίας των ειδών και των ενδιαιτημάτων τους. Το δίκτυο Natura 2000 αποτελεί ένα από τα πιο φιλόδοξα ευρωπαϊκά προγράμματα για την προστασία της φύσης και ακρογωνιαίιο λίθο της πολιτικής της Ε.Ε. για τη διατήρηση της φύσης. Ιδρύθηκε τον Μάιο του 1992 με την υιοθέτηση της οδηγίας των οικοτόπων η οποία συμπληρώνει την οδηγία για τα πουλιά (79/409/ΕΟΚ) και από κοινού αποτελούν την νομική βάση του δικτύου. Κάθε χώρα μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης οφείλει να καταρτίσει μία λίστα με τις καλύτερες περιοχές οι οποίες περιέχουν είδη που περιλαμβάνονται στις δύο οδηγίες. Έπειτα η λίστα πρέπει να υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η οποία, μετά από τον έλεγχο και την διαδικασία επιλογής σε ευρωπαϊκό επίπεδο, θα ενταχθεί στο δίκτυο. Το δίκτυο Natura 2000 προστατεύει το 18%

συμπεριέλαβε την προστασία της βιοποικιλότητας μεταξύ των βασικών στόχων του έκτου προγράμματος δράσης για το περιβάλλον.

Θέματα που αφορούν την βιοποικιλότητα (π.χ. σχέδια δράσης στους τομείς: της προστασίας των φυσικών πόρων της αλιείας, της οικονομικής και αναπτυξιακής συνεργασίας κ.α.), τον χειρισμό των φυσικών πόρων τα βιοκαύσιμα, τη διαχείριση των θαλάσσιων πόρων, την πανίδα και χλωρίδα (π.χ. διατήρηση των άγριων πτηνών, διατήρηση άγριων ειδών σε ζωολογικούς κήπους, προστασία των ζώων που χρησιμοποιούνται για πειραματικούς σκοπούς, προστασία των δελφινιών, φαλαινοθηρία, απαγόρευση της εμπορίας γούνας γάτας και σκύλου, εμπόριο προϊόντων φώκιας, κ.α.), τα δάση (π.χ. καταπολέμηση της παράνομης υλοτομίας, καταπολέμηση της αποψίλωσης των δασών, κ.α.) και τους γενετικώς τροποποιημένους οργανισμούς εντάσσονται στην συγκεκριμένη πολιτική για την προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας.

ΗΧΗΤΙΚΕΣ ΟΧΛΗΣΕΙΣ

Ο θόρυβος δεν επιδρά μόνο στην ποιότητα ζωής αλλά και στην υγεία των πολιτών, όταν η ηχοστάθμη υπερβαίνει κάποια όρια [από 60 Ldn dB(A) και άνω, κατά τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος]. Πέραν των διορθωτικών μέτρων που εφαρμόζονται σε ορισμένες πηγές θορύβου, η Ευρωπαϊκή Ένωση θέσπισε, το 2002, μια οδηγία που προβλέπει γενική προσέγγιση της διαχείρισης και της αξιολόγησης του θορύβου του περιβάλλοντος.

Η πολιτική της Ε.Ε. για τον θόρυβο ασχολείται με θέματα που αφορούν τις ειδικές πηγές θορύβου. Περαιτέρω ανάλυση γύρω από την πολιτική αυτή επρόκειτο να ακολουθήσει παρακάτω.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΛΑΦΟΥΣ

Το έδαφος αποτελεί το κύριο υπόβαθρο των δραστηριοτήτων και των κατοικιών του ανθρώπου. Πρόκειται, όμως, για πεπερασμένο και ευάλωτο φυσικό πόρο: η διάβρωση, οι απώλειες οργανικής ύλης, οι κατολισθήσεις, η διαφόρων ειδών

του εδάφους στις 15 χώρες που αποτελούσαν την Ευρωπαϊκή Ένωση πριν την είσοδο των νέων χωρών μελών του 2004, ενώ διαπραγματεύεται τον αριθμό και το μέγεθος των προστατευμένων ζωνών για κάθε μία από τις δέκα νέες χώρες. Πηγή: www.wikipedia.gr

μόλυνση συγκαταλέγονται στα προβλήματα που προσπαθεί να αντιμετωπίσει η ευρωπαϊκή περιβαλλοντική πολιτική.

Η διαχείριση ορισμένων ειδικών εδαφών (π.χ. διαρρύθμιση και ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών, περιβαλλοντική στρατηγική για τη Μεσόγειο, κ.α.) η απόρριψη ουσιών (π.χ. απορρυπαντικά, εξάλειψη και περιορισμός της παραγωγής, της χρήσης και των απορρίψεων έμμονων οργανικών ρύπων, κ.α.), οι επικίνδυνες δραστηριότητες (π.χ. αποθήκευση του διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς, η ταφή αποβλήτων κ.α.) αποτελούν ζητήματα της πολιτικής για την προστασία του εδάφους.

ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Σύμφωνα με τον κλασικό ορισμό, αειφόρος ανάπτυξη⁸ είναι η «ανάπτυξη που καλύπτει τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να θέτει σε κίνδυνο τη δυνατότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες», με άλλα λόγια η μέριμνα ώστε η σημερινή μεγέθυνση να μην υπονομεύει τις δυνατότητες μεγέθυνσης των μελλοντικών γενεών. Η αειφόρος ανάπτυξη έχει επομένως τρεις συνιστώσες - οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική - που απαιτούν ισόρροπη πολιτική συνεκτίμηση. Η στρατηγική για την αειφόρο ανάπτυξη, που εγκρίθηκε το 2001 και αναθεωρήθηκε το 2005, συμπληρώνεται, μεταξύ άλλων, από την αρχή της ένταξης των περιβαλλοντικών προβληματισμών στις ευρωπαϊκές πολιτικές που έχουν αντίκτυπο στο περιβάλλον.

Η πολιτική για την αειφόρο ανάπτυξη ασχολείται με θέματα που αφορούν περιβαλλοντικούς δείκτες, στρατηγικές για την αειφόρο χρήση των φυσικών πόρων, για την πρόληψη και την ανακύκλωση των αποβλήτων, σχέδιο δράσης προς όφελος

⁸ Η αειφόρος ανάπτυξη - ή ορθότερα ή βιώσιμη ανάπτυξη - μπορεί να περιγραφεί σαν μία θεωρία “επιστροφής του ανθρώπου στη φύση” και ακολουθεί έναν αιώνα όπου κυριάρχησε η θεωρία ότι η εθνική πρόοδος επιτυγχάνεται μόνο μέσα από την έντονη βιομηχανοποίηση, το εμπόριο και την αστικοποίηση. Αντιλαμβάνεται τις φυσικές πρώτες ύλες - συμπεριλαμβανομένου και του συστήματος διατήρησης ζωής του Πλανήτη - σαν σημαντικά κεφάλαια, των οποίων η ποσότητα και παραγωγικότητα πρέπει να διατηρηθούν σαν θεμελιώδη συνθήκη για την ανθρώπινη πρόοδο κι ανάπτυξη.

Ως Βιώσιμη Ανάπτυξη ορίζεται η ανάπτυξη η οποία ικανοποιεί τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να θέτει σε κίνδυνο την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες. Για να πραγματοποιηθεί, θα πρέπει να συνδυαστεί η κοινωνική πρόοδος - που θα αναγνωρίζει και θα λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες όλων των πολιτών - η αποτελεσματική περιβαλλοντική διαχείριση και η διατήρηση υψηλών ρυθμών οικονομικής μεγέθυνσης και απασχόλησης. Στόχος της βιώσιμης ανάπτυξης είναι μία καλύτερη ποιότητα ζωής για όλους τους πολίτες τόσο για αυτούς που ζουν και δουλεύουν σήμερα όσο και για τις επόμενες γενεές. (Πηγή: I. Χόμπη, έρευνα με θέμα την βιώσιμη ανάπτυξη, ΜΠΣ του Τμήματος πολιτικής επιστήμης, Ρέθυμνο 2009).

των οικολογικών τεχνολογιών, στρατηγικές ενσωμάτωσης του περιβάλλοντος στις πολιτικές της Ένωσης, την βιώσιμη γεωργία, στρατηγικές ενσωμάτωσης του περιβάλλοντος στην ενιαία αγορά, την βιομηχανία και το περιβάλλον, την ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών απαιτήσεων στην Κοινή Αλιευτική Πολιτική, τις μεταφορές και το περιβάλλον, την ενσωμάτωση του περιβάλλοντος στον τομέα των αερομεταφορών και πολλά άλλα.

ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΤΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ

Η αλλαγή του κλίματος αποτελεί για την ανθρωπότητα μια από τις σοβαρότερες προκλήσεις των επόμενων ετών. Η αύξηση της θερμοκρασίας, το λιώσιμο των πάγων, τα αυξανόμενα φαινόμενα ξηρασίας και πλημμυρών αποτελούν σαφείς ενδείξεις της αλλαγής του κλίματος. Οι κίνδυνοι για τον πλανήτη και τις μελλοντικές γενιές είναι τεράστιοι και χρειάζεται να λάβουμε αμέσως μέτρα για την αντιμετώπισή τους. Η Ευρωπαϊκή Ένωση συμμετέχει εδώ και αρκετά χρόνια, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε διεθνές επίπεδο, στη μάχη κατά της αλλαγής του κλίματος, η οποία αποτελεί πλέον μείζονα προτεραιότητα του στρατηγικού της προγραμματισμού και, κατά συνέπεια, της κλιματικής της πολιτικής.

Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει εντάξει τον έλεγχο των αερίων του θερμοκηπίου σε όλους τους τομείς δράσης της επιδιώκοντας τους εξής στόχους: βελτίωση της αποδοτικότητας της κατανάλωσης ενέργειας, μείωση των παραγόμενων ρύπων, ανάπτυξη φιλικότερων προς το περιβάλλον και πιο ισορροπημένων συστημάτων μεταφορών, ενίσχυση της υπευθυνότητας των επιχειρήσεων κατά τρόπο ώστε να μη θίγεται η ανταγωνιστικότητά τους, υπαγωγή του χωροταξικού σχεδιασμού και της γεωργίας στις επιταγές της προστασίας του περιβάλλοντος και δημιουργία ενός πλαισίου ευνοϊκού για την έρευνα και την καινοτομία.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Στα κράτη μέλη παράγονται 2 δισ. τόνοι αποβλήτων ετησίως, ποσότητα που αφενός περιλαμβάνει και ιδιαιτέρως επικίνδυνα απόβλητα, αφετέρου αυξάνεται συνεχώς. Η αποθήκευση των αποβλήτων δεν αποτελεί βιώσιμη λύση, η δε καταστροφή τους δεν συνιστά ικανοποιητική επιλογή, επειδή συνεπάγεται απορρίψεις και αφήνει πολύ πυκνά και ρυπογόνα κατάλοιπα. Η καλύτερη λύση εξακολουθεί να

είναι η πρόληψη της δημιουργίας των αποβλήτων αυτών και η επανεισαγωγή τους στον κύκλο των προϊόντων μέσω της ανακύκλωσης των συστατικών τους στοιχείων, στις περιπτώσεις που υπάρχουν λύσεις οικολογικά και οικονομικά βιώσιμες.

Στο πλαίσιο της πολιτικής της Ε.Ε. για την διαχείριση των αποβλήτων τα θέματα που απασχολούν τον τομέα αυτό σχετίζονται με επικίνδυνα απόβλητα (ελεγχόμενη διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων), απόβλητα που απορρέουν από την κατανάλωση (συσκευασίες και απορρίμματα συσκευασίας, εξάλειψη των πολυχλωροδифαινυλίων και των πολυχλωροτριφαινυλίων, εξάλειψη μεταχειρισμένων ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών, διαχείριση οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση και αξιολόγηση των οχημάτων με κινητήρα), απόβλητα που απορρέουν από ορισμένες ανθρώπινες δραστηριότητες, (λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής αποβλήτων πλοίου και καταλοίπων φορτίου, διάλυση πλοίων, εκτός λειτουργίας εγκαταστάσεις ανοικτής θαλάσσης εξόρυξης πετρελαίου και αερίου, κ.α.), το διοξείδιο του τιτανίου, (διάθεση αποβλήτων που προέρχονται από τη βιομηχανία διοξειδίου του τιτανίου, επιτήρηση και έλεγχος αποβλήτων διοξειδίου του τιτανίου, κ.α.), τα ραδιενεργά απόβλητα και ουσίες κ.α.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ

Οι θάλασσες και οι ωκεανοί καλύπτουν το 70% της επιφάνειας της Γης και παράγουν περίπου τα τρία τέταρτα του οξυγόνου που εισπνέουμε. Ο άνθρωπος, όμως, μπορεί να χρησιμοποιήσει άμεσα μόνο το 1% του νερού, ενώ πολλές από τις δραστηριότητές του ασκούν σημαντική πίεση στον φυσικό αυτό πόρο. Το νερό που έχει ρυπανθεί, ανεξάρτητα από την πηγή της ρύπανσής του, επιστρέφει με κάποιον τρόπο στη φύση - κυρίως στη θάλασσα και στους υδροφόρους ορίζοντες - και, επομένως, μπορεί να προκαλέσει βλάβες στην υγεία του ανθρώπου και στο περιβάλλον. Μια από τις σημαντικότερες νομοθετικές ρυθμίσεις στον συγκεκριμένο τομέα είναι η οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα.

Η θαλάσσια ρύπανση (στρατηγική για το θαλάσσιο περιβάλλον, πρόληψη της ρύπανσης από τα πλοία, ρύπανση που προκαλείται από τα πλοία και εισαγωγή ποινικών κυρώσεων), η περιφερειακή προστασία και διαχείριση (στρατηγική για την περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας, περιβαλλοντική στρατηγική για τη Μεσόγειο, στρατηγική για τη βελτίωση της θαλάσσιας διακυβέρνησης στη Μεσόγειο), η απόρριψη ουσιών (προστασία των υπόγειων υδάτων από τη ρύπανση,

απορρυπαντικά, εξάλειψη και περιορισμός της παραγωγής, της χρήσης και των απορρίψεων έμμονων οργανικών ρύπων (POP), προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος από τις απορρίψεις επικίνδυνων ουσιών), οι ειδικές χρήσεις των υδάτων, (ύδατα για ιχθυοκαλλιέργεια, ποιότητα του πόσιμου νερού, ύδατα κολύμβησης), κ.α. αφορούν ζητήματα με τα οποία ασχολείται ο τομέας της πολιτικής αυτής για την προστασία και διαχείριση των υδάτων.

ΠΛΩΤΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Οι πλωτές μεταφορές καλύπτουν τις θαλάσσιες μεταφορές και τις μεταφορές εσωτερικής ναυσιπλοΐας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση προωθεί την ανάπτυξη των θαλάσσιων μεταφορών μέσω ορισμένων ενεργειών όπως ο εκσυγχρονισμός των υποδομών και η εναρμόνιση των εξοπλισμών και των διαδικασιών. Η ενίσχυση της θαλάσσιας ασφάλειας και η προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος αποτελούν επίσης προτεραιότητες.

Οι ποτάμιες μεταφορές έχουν από την πλευρά τους σημαντικές δυνατότητες οι οποίες όμως δεν έχουν αξιοποιηθεί επαρκώς. Έχουν το πλεονέκτημα ότι ανακουφίζουν τις οδικές αρτηρίες αναλαμβάνοντας ένα μέρος των μεταφορών. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει προσηλωθεί στο στόχο της να δώσει νέα ώθηση στη δραστηριότητα του τομέα, ειδικότερα με το πρόγραμμα δράσης Naïades.

Η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις πλωτές μεταφορές ασχολείται με θέματα τα οποία αφορούν την εσωτερική αγορά (ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, ανταγωνισμός, αθέμιτες πρακτικές καθορισμού ναύλων και ελεύθερη πρόσβαση στις υπερωκεάνιες μεταφορές, ελεύθερη κυκλοφορία υπηρεσιών θαλάσσιων μεταφορών, ελεύθερη παροχή υπηρεσιών εντός των κρατών μελών [θαλάσσιες ενδομεταφορές], στατιστικές καταγραφές για τις θαλάσσιες μεταφορές εμπορευμάτων και επιβατών κ.α.), τις ναυτιλιακές υποδομές (π.χ. ποιότητα υπηρεσιών στους θαλάσσιους λιμένες, λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής αποβλήτων πλοίου και καταλοίπων φορτίου κ.α.), την απασχόληση και συνθήκες εργασίας (π.χ. κατάρτιση και πρόσληψη των ναυτικών, ελάχιστο επίπεδο εκπαίδευσης των ναυτικών, οργάνωση του χρόνου εργασίας των ναυτικών, οργάνωση του χρόνου εργασίας στα πλοία που καταπλέουν σε κοινοτικούς λιμένες κ.α.), την θαλάσσια ασφάλεια (π.χ. ασφαλής φόρτωση και εκφόρτωση φορτηγών πλοίων μεταφοράς φορτίου χύδην, διεθνή πρότυπα σχετικά την πρόληψη της ρύπανσης και τις συνθήκες διαβίωσης και εργασίας στα σκάφη

(Έλεγχος από το κράτος του λιμένα), κανόνες και πρότυπα ασφαλείας για τα επιβατηγά πλοία, δορυφορικά συστήματα παρακολούθησης σκαφών, σύστημα υποχρεωτικών επιθεωρήσεων, κ.α.), τις θαλάσσιες μεταφορές και περιβάλλον (π.χ. στρατηγική για τη μείωση των ατμοσφαιρικών εκπομπών των ποντοπόρων πλοίων, πρόληψη της ρύπανσης από τα πλοία, ρύπανση που προκαλείται από τα πλοία και εισαγωγή ποινικών κυρώσεων, κ.α.), την εσωτερική ναυσιπλοΐα (π.χ. αμοιβαία αναγνώριση αποδεικτικών ναυτικής ικανότητας για σκάφη εσωτερικής ναυσιπλοΐας, εναρμόνιση των συνθηκών απόκτησης εθνικών διπλωμάτων κυβερνήτη σκαφών εσωτερικής ναυσιπλοΐας, μεταφορές εμπορευμάτων και προσώπων μέσω εσωτερικών πλωτών οδών μεταξύ των κρατών μελών, όροι ναύλωσης και διαμόρφωσης των τιμών, κ.α.) και την ασφάλεια στη θάλασσα.

ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Η δράση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στον τομέα των χημικών προϊόντων εντάσσεται σε μια συνεχή διαδικασία με μακρά ιστορία, αφού η πρώτη οδηγία για την ταξινόμηση, τη συσκευασία και την επισήμανση των επικίνδυνων ουσιών χρονολογείται από το 1967. Οι νομοθετικές ρυθμίσεις REACH⁹ (καταχώριση, αξιολόγηση και αδειοδότηση των χημικών προϊόντων), που θεσπίστηκαν στα τέλη του 2006, ορίζουν ένα ενισχυμένο πλαίσιο με το οποίο επιδιώκεται να διασφαλιστούν η ελεύθερη κυκλοφορία των χημικών προϊόντων και η προστασία της υγείας του ανθρώπου και του περιβάλλοντος.

Τα ζητήματα που εντάσσονται στον συγκεκριμένο τομέα πολιτικής για τα χημικά προϊόντα αφορούν τις επικίνδυνες ουσίες και παρασκευάσματα (π.χ. ταξινόμηση, επισήμανση και συσκευασία των χημικών ουσιών και των μειγμάτων τους, απορρυπαντικά, κοινοτική στρατηγική για τον υδράργυρο, κ.α.) τα φυτοφάρμακα, τα λιπάσματα, τον έλεγχο των κινδύνων (π.χ. μεγάλα ατυχήματα σχετιζόμενα με επικίνδυνες ουσίες, ορθή εργαστηριακή πρακτική για τις δοκιμές που

⁹ Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) καθιέρωσε το ολοκληρωμένο σύστημα REACH για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων, και ιδρύει τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Χημικών Προϊόντων. Με το σύστημα REACH απαιτείται από τις επιχειρήσεις που παράγουν και εισάγουν χημικά προϊόντα να αξιολογούν τους κινδύνους που απορρέουν από τη χρήση τους και να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για τη διαχείριση κάθε κινδύνου που διαπιστώνεται. Η βιομηχανία επωμίζεται το βάρος της απόδειξης της ασφαλείας των χημικών προϊόντων που παράγονται ή διατίθενται στην αγορά. Σκοπός του κανονισμού είναι να εξασφαλισθούν υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας του ανθρώπου και του περιβάλλοντος, με παράλληλη ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας στον τομέα των χημικών προϊόντων. Πηγή: www.europa.eu

αφορούν τις χημικές ουσίες, επιθεώρηση και έλεγχος των εργαστηριακών μελετών, κ.α.) και τις ρυπογόνες ουσίες και απόβλητα (π.χ. μεγάλα ατυχήματα σχετιζόμενα με επικίνδυνες ουσίες, ορθή εργαστηριακή πρακτική για τις δοκιμές που αφορούν τις χημικές ουσίες, επιθεώρηση και έλεγχος των εργαστηριακών μελετών, εξάλειψη και περιορισμός της παραγωγής, της χρήσης και των απορρίψεων έμμονων οργανικών ρύπων (POP), ελεγχόμενη διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων, εξάλειψη των πολυχλωροδιφαινυλίων και των πολυχλωροτριφαινυλίων).

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΙΣ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ

Οι δυσμενείς επιπτώσεις στο έδαφος, στις θάλασσες, στους ποταμούς και στην ατμόσφαιρα δεν γνωρίζουν σύνορα και οι προκλήσεις της προστασίας του περιβάλλοντος υπερβαίνουν κατά πολύ τα εθνικά ή περιφερειακά μελήματα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της ασκούν ενεργό πολιτική για την προστασία του περιβάλλοντος στο πλαίσιο των διαφόρων διαδικασιών διεύρυνσης της ΕΕ, των διεθνών σχέσεων τους με τρίτες χώρες ή περιφερειακούς οργανισμούς, καθώς και με τη διαπραγμάτευση της σύναψης διεθνών συμβάσεων και την προσχώρηση σε αυτές.

Οι διευρύνσεις με άλλες χώρες και η συνεργασία με τρίτες χώρες, οι διεθνείς συνθήκες για τον ατμοσφαιρικό αέρα και το κλίμα, για το νερό, τη φύση και την βιοποικιλότητα, τα εδάφη και για άλλα αποτελούν ζητήματα με τα οποία ασχολείται αυτός ο τομέας πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Ηχητικές οχλήσεις - Θόρυβος

2.1. Τι ορίζουμε ως θόρυβο

Η περιβαλλοντική πολιτική περιλαμβάνει πολλούς επιμέρους τομείς και θα ήταν δύσκολο να εξεταστούν όλοι συγχρόνως. Για τον λόγο αυτό, στην παρούσα μελέτη θα αναφερθούμε στην πολιτική του περιβάλλοντος που περιλαμβάνει τις ηχητικές οχλήσεις ή διαφορετικά τον θόρυβο.

Τι είναι όμως ο θόρυβος και γιατί κρίθηκε απαραίτητο να ληφθούν μέτρα εναντίον του; Κατ' αρχήν, ηχορύπανση ή ηχητική ρύπανση, συνιστούν οι ήχοι που δεν είναι ευχάριστοι και είναι θόρυβοι περισσότερο, παρά ήχοι της φύσης. Ο ήχος και ο θόρυβος λοιπόν είναι δύο διακριτά πράγματα. Ο ήχος συνιστά ποιοτικό στοιχείο της φυσιογνωμίας ενός τόπου, ενώ ο θόρυβος είναι παράμετρος ρύπανσης. Για παράδειγμα ο ήχος των κυμάτων που σπάνε στην παραλία, ακόμη και όταν είναι έντονος δεν θα χαρακτηριζόταν ποτέ ως θόρυβος.

Κύρια πηγή θορύβου είναι ο άνθρωπος και οι δραστηριότητές του. Το γεγονός ότι πρόβλημα της ηχορύπανσης έχει πάρει τόσο μεγάλες διαστάσεις στην εποχή μας και απασχολεί όλα σχεδόν τα μεγάλα αστικά κέντρα αποτελεί τον λόγο για τον οποίο επιλέχθηκε να ερευνηθεί το συγκεκριμένο θέμα στην παρούσα εργασία. Πολλές περιοχές σήμερα, τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρώπη, αντιμετωπίζουν εντονότατο πρόβλημα θορύβου, με ιδιαίτερα σοβαρές συνέπειες στην υγεία αλλά και στην ποιότητα ζωής των κατοίκων.

Με τον όρο « ΘΟΡΥΒΟΣ » ονομάζουμε κάθε ακουστό ήχο, ο οποίος είναι δυσάρεστος και μας προκαλεί συνήθως ανεπιθύμητες καταστάσεις όπως απώλεια ακοής, ενόχληση, δυσκολία στην επικοινωνία, εργασία, ξεκούραση, ύπνο, κλπ.

Οι θόρυβοι είναι μία ειδική κατηγορία σύνθετων ήχων. Οι ήχοι γενικότερα υπήρξαν από αρχαιοτάτων χρόνων ένα μέσο έκφρασης και πληροφόρησης του ανθρώπου με το περιβάλλον του. Στις σύγχρονες κοινωνίες, οι ήχοι αποτελούν πλέον ένα μέσο έκφρασης, επικοινωνίας, διασκέδασης, εργασίας, πληροφόρησης κλπ, και

είναι αναπόσπαστο και μόνιμο τμήμα της καθημερινής μας ζωής. Η εμφάνισή τους γίνεται αισθητή παντού και σε όλους σχεδόν τους χώρους. Οι ευεργετικές τους ιδιότητες για τις ανθρώπινες δραστηριότητες είναι εμφανής σε όλους μας. Έχουν όμως και αναπόσπαστο τμήμα που είναι η δημιουργία ενοχλητικών ήχων, δηλαδή θορύβων.

Το πρόβλημα του θορύβου κατά συνέπεια, φαίνεται ότι είναι συνάρτηση (αρχικά τουλάχιστον) του πληθυσμού, γι' αυτό και εμφανίζεται εντονότερο στις μεγαλουπόλεις. Σήμερα ο θόρυβος αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους περιβαλλοντικούς ρύπους που υποβαθμίζουν το αστικό περιβάλλον, και είναι ιδιαίτερα αισθητός στα μεγάλα αστικά κέντρα, όπου η συγκέντρωση του πληθυσμού είναι πολύ μεγάλη.

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (WHO), θόρυβος είναι ο ανεπιθύμητος ήχος. Ήχος είναι ένα πολύπλοκο μοτίβο από ηχητικά κύματα που γίνεται αντιληπτός από αισθητήριο όργανο (το αυτί) και αναλόγως ονομάζεται θόρυβος, μουσική ή ομιλία. Ο ήχος μπορεί να οριστεί σαν οποιαδήποτε διαφοροποίηση της πίεσης στον αέρα, στο νερό ή σε άλλο μέσο την οποία το ανθρώπινο αυτί μπορεί να ξεχωρίσει/ανιχνεύσει. Το επίπεδο της ενόχλησης που συσχετίζεται με κάποιο θόρυβο δεν εξαρτάται μόνο από την ποιότητα του ήχου αλλά και τη στάση μας απέναντι σ' αυτό. Μια απαλή μουσική μπορεί για κάποιον που θέλει να ηρεμήσει να είναι ευχάριστη αλλά για κάποιον που προσπαθεί να κοιμηθεί να θεωρείται σαν ανεπιθύμητη όχληση¹⁰.

Ο θόρυβος υπάρχει στην καθημερινή μας ζωή σε διάφορες μορφές και εμείς αποτελούμε άλλοτε τα θύματα και άλλοτε τους θύτες. Πιο συγκεκριμένα κάποιες φορές εμείς οι ίδιοι είμαστε η πηγή που προκαλεί το θόρυβο ενώ άλλοτε πάλι δεχόμαστε το θόρυβο που προκαλούν άλλοι (second-hand noise)¹¹.

Τα χαρακτηριστικά μεγέθη του θορύβου είναι:

- Η ένταση η οποία μετράται σε dB (decibel)
- Η συχνότητα η οποία μετράται σε Hz (Hertz)
- Η χροιά
- Η διάρκεια έκθεσης

Η κλίμακα των ντεσιμπέλ, με την οποία μετράται η ένταση που μας ενδιαφέρει

¹⁰ Πηγή: <http://2tee-zograf.att.sch.gr/ergas1/soundpol.htm>

¹¹ Ο θόρυβος που δεχόμαστε από τους άλλους χωρίς τη συγκατάθεσή μας ονομάζεται «second-hand noise», Πηγή: <http://www.nonoise.org/index.htm>

περισσότερο από τα υπόλοιπα μεγέθη του θορύβου, κυμαίνεται από το μείον άπειρο έως το συν άπειρο, αλλά το ανθρώπινο αυτί μπορεί να ακούσει από τα 0 dBA έως τα 130 dBA. Η ομάδα A (dBA) χρησιμοποιείται για να υποδείξει πώς οι άνθρωποι προσλαμβάνουν και αντιλαμβάνονται έναν ήχο. Η κλίμακα dB είναι λογαριθμική και δείχνει τη σχέση της ηχητικής ισχύος της συγκεκριμένης ηχητικής πηγής σε σχέση με τη χαμηλότερη ηχητική ισχύ που μπορεί να ανιχνεύσει το ανθρώπινο αυτί¹². Ένας ψίθυρος σε ένα μέτρο απόσταση αντιστοιχεί σε 30 dBA, ένας αυτοκινητόδρομος στα 30 μέτρα αντιστοιχεί σε 80 dBA και ένα αλυσοπρίονο μπορεί να φτάσει τα 110 dBA σε πολύ κοντινή απόσταση. Ο θόρυβος αρχίζει να γίνεται ενοχλητικός στα 55-65 dBA και η κλίμακα των ντεσιμπέλ αυξάνεται λογαριθμικά, αυτό σημαίνει ότι η αντιληπτή στάθμη του ήχου διπλασιάζεται κάθε 10 ντεσιμπέλ. Θόρυβοι πάνω από 95 dBA είναι επιβλαβείς και μάλιστα σήμερα, τέτοιους έχουμε πολλούς. Η έκθεση σε θορύβους που ξεπερνούν τα 120 dBA μπορεί να προκαλέσει ακόμα και έντονο πόνο. Το ανθρώπινο αυτί μπορεί επίσης να ανιχνεύσει συχνότητες από 15 Hz μέχρι 20.000 Hz.

Πιο αναλυτικά ο τρόπος με τον οποίο αντιστοιχεί η κλίμακα των ντεσιμπέλ με τους καθημερινούς θορύβους φαίνεται στον πίνακα 1.

Πίνακας 1

ΜΕΡΙΚΟΙ ΚΟΙΝΟΙ ΗΧΟΙ	ΗΧΗΤΙΚΗ ΣΤΑΘΜΗ ΣΕ ΝΤΕΣΙΜΠΕΛ (dBA)	ΙΣΧΥΣ ΤΟΥ ΗΧΟΥ Hz
Ο πιο ασθενής ήχος που μπορεί να ακουστεί	0	1
Θρόισμα φύλλων	20	100
Ήσυχο σπίτι	40	10.000
Θορυβώδες κατάστημα	60	1.000.000
Κινητήρας αυτοκινήτου μεγάλης ισχύος	80	100.000.000
Κεραυνός κοντά	100	10.000.000.000
Επώδυνος ήχος	120	1.000.000.000.000

Πηγή: <http://2tee-zograf.att.sch.gr/ergas1/soundpol.htm>

¹² Πηγή: www.acoustics.gr

Στην παραπάνω κλίμακα φαίνεται η σχέση της κλίμακας των ηχητικών στάθμεων εκφρασμένων σε ντεσιμπέλ και της ηχητικής ισχύος. Σε μια αύξηση της ηχητικής ισχύος κατά χίλια εκατομμύρια η ηχητική στάθμη θα ανέρχεται από 0 ντεσιμπέλ σε 120 ντεσιμπέλ. Ο πίνακας 2 δείχνει τα επιτρεπόμενα όρια θορύβου χρησιμοποιώντας ως μονάδα μέτρησης το ντεσιμπέλ.

Πίνακας 2

> 81 81	ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
80 79 78	ΠΟΛΥ ΘΟΡΥΒΩΔΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
77 76 75	ΘΟΡΥΒΩΔΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
74 73 72	ΣΧΕΔΟΝ ΑΝΕΚΤΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
71 70 69	ΚΑΛΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
68 >68	ΑΝΕΤΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Πηγή: <http://2tee-zograf.att.sch.gr/ergas1/soundpol.htm>

2.2. Επιπτώσεις Θορύβου στον Άνθρωπο

Πηγές θορύβου στον αστικό χώρο αποτελούν τα μέσα μεταφοράς, οι βιομηχανίες, οι βιοτεχνίες, οι εγκαταστάσεις αναψυχής και διασκέδασης και οι οικιακές συσκευές και εγκαταστάσεις. Οι επιπτώσεις του θορύβου στον άνθρωπο είναι πολλαπλές και ποικίλες. Ξεκινούν από ένα απλό εκνευρισμό ή δυσφορία και μπορούν να καταλήξουν σε μόνιμες βλάβες του οργανισμού, όπως απώλεια ακοής,

έλλειψη συγκέντρωσης, ψυχολογικές διαταραχές, κ.α.. Η αντιμετώπιση του θορύβου επομένως ή έστω ο περιορισμός του, πρέπει να αποτελεί έναν από τους πρωταρχικούς στόχους των πολιτισμένων κοινωνιών. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε το γεγονός ότι ένας από τους δείκτες αξιολόγησης του πολιτισμικού επιπέδου μιας χώρας είναι και τα επίπεδα θορύβου που παράγει ο λαός της.

Σύμφωνα με στοιχεία του « Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας» 140 εκατομμύρια άνθρωποι στις ανεπτυγμένες βιομηχανικά χώρες συμβιώνουν με ανυπόφορους θορύβους και άλλα 110 εκατομμύρια αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα στην εργασία και στον ύπνο τους, συμπεριλαμβανομένων και των κατοίκων των μεγαλύτερων πόλεων της Ελλάδας¹³.

Το 20% του πληθυσμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης εκτίθεται καθημερινά σε στάθμες θορύβου μη αποδεκτές (πάνω από τα επιτρεπόμενα όρια) με άμεσο κίνδυνο δυσάρεστων επιπτώσεων στην υγεία του. Επιπλέον 170 εκατομμύρια άνθρωποι κατοικούν σε περιοχές με επίπεδα θορύβου που προκαλούν έντονη ενόχληση σε όλη τη διάρκεια της ημέρας¹⁴.

Το 1993 ομάδα εργασίας του WHO¹⁵ προσδιόρισε και ανέφερε τις σημαντικότερες επιπτώσεις του θορύβου στην υγεία του γενικού πληθυσμού, οι οποίες μπορεί να είναι παρεμπόδιση συνομιλίας και επικοινωνίας, απώλεια ακοής, επιπτώσεις στον ύπνο, επιπτώσεις στο καρδιαγγειακό σύστημα και την ψυχολογία, επιπτώσεις στην κοινωνική συμπεριφορά, την απόδοση, την παραγωγικότητα κλπ. Επισημαίνεται ότι ο ορισμός της υγείας με βάση τον WHO δεν αναφέρεται μόνο σε θέματα που αφορούν το σώμα ή την ψυχολογία, αλλά αναφέρεται και στην ποιότητα ζωής (wellbeing). Επιπλέον, αξίζει να αναφερθεί ότι ένα υποβαθμισμένο περιβάλλον ως προς το θόρυβο συμβάλλει αρνητικά στην αναπτυξιακή διαδικασία μιας περιοχής.

Πιο συγκεκριμένα, οι αναγνωρισμένες πλέον διεθνώς περιπτώσεις που συνδέουν το θόρυβο με την υγεία είναι οι εξής¹⁶:

Ο θόρυβος επιδρά δυσμενώς στο σύστημα ακοής του ανθρώπου. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (WHO) και τις Οδηγίες για τον Κοινοτικό Θόρυβο (Guidelines for Community Noise) που εξέδωσε το 1999, η δυσμενής επίδραση του θορύβου στην ανθρώπινη ακοή είναι ο πιο συνηθισμένος και μόνιμος

¹³ Πηγή: www.ppol.gr

¹⁴ Πηγή: www.tovima.dolnet.gr

¹⁵ Πηγή: www.who.org

¹⁶ Πηγή: <http://www.noise-pollution.gr/NOISE-POLLUTION-NOISE-DecreaseEL.html>

κίνδυνος που απειλεί την υγεία μας από την παρατεταμένη έκθεση σε υψηλούς θορύβους. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Παγκόσμιας Διάσκεψης Υγείας (World Health Assembly) περίπου 120 εκατομμύρια άνθρωποι ανά τον κόσμο αντιμετωπίζουν προβλήματα ακοής. Μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, η συνεχής έμφαση σε όλο και πιο γρήγορα, ισχυρά και ελαφριά κατασκευής μηχανήματα, είχε σαν αποτέλεσμα υψηλότερα επίπεδα θορύβου σε όλους τους κλάδους της βιομηχανίας, τα μέσα συγκοινωνιών, τα εργοτάξια, τις κατασκευές και σχεδόν όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας. Η πιο κατανοητή παθολογική συνέπεια του θορύβου στον άνθρωπο είναι η απώλεια της ακοής και η αιτία που χάνουν την ακοή τους χιλιάδες εργαζόμενοι κάθε χρόνο. Η έκθεση νεαρών ατόμων σε θορυβώδη μουσική τους επιφέρει την ασθένεια "Κωφότητα Γέρου", πριν ακόμα φθάσουν στην ηλικία των 30 ετών.

Ο θόρυβος επιδρά δυσμενώς στην ψυχική και σωματική υγεία.

Εργαστηριακές έρευνες απέδειξαν ότι η έκθεση σε έντονους θορύβους επιδρά στο ορμονικό ανθρώπινο σύστημα και προκαλεί υπέρταση, ταχυπαλμία και αγγειοσυστολή. Με το πέρας του θορύβου συνήθως και οι παραπάνω λειτουργίες του οργανισμού επανέρχονται σε φυσιολογικά επίπεδα. Εκτός όμως από τις παραπάνω καρδιαγγειακές δυσλειτουργίες ο περιβαλλοντικός θόρυβος επιδρά και στην ψυχική υγεία του ατόμου¹⁷. Σύμφωνα με τους επιστήμονες, επιταχύνει και εντείνει την εμφάνιση ψυχικών ασθενειών που προϋπήρχαν όμως βρίσκονταν σε λανθάνουσα κατάσταση. Επιπλέον οι έρευνες για τη σχέση του θορύβου με τις ψυχικές ασθένειες, τον συσχετίζουν με συμπτώματα όπως: έντονου άγχους, συναισθηματικού στρες, ναυτίας, πονοκεφάλου, κυκλοθυμισμού αλλά και με άλλες σοβαρότερες ψυχολογικές διαταραχές όπως νευρώσεις, ψυχώσεις και υστερία. Ιατρικές έρευνες σήμερα συσχετίζουν το θόρυβο με επιληπτικούς σπασμούς, αύξηση της χοληστερίνης, της πίεσης του αίματος, των αυτοκτονιών, των ψυχοσθενειών, μείωση της όρασης, νευρική υπερένταση και άλλες παθολογικές καταστάσεις.

Ο θόρυβος έχει καθοριστική επίπτωση στους ανθρώπους που ήδη πάσχουν από κάποια αρρώστια ή μη ομαλή φυσιολογία. Όπως έχει αποδειχθεί ομάδες ατόμων με μειωμένες ικανότητες (τυφλοί, άτομα με ακουστικά προβλήματα),

¹⁷ Πηγή: www.ixoripansi.gr

άτομα που πάσχουν από συγκεκριμένες ασθένειες και ιατρικά προβλήματα, ηλικιωμένοι αλλά και παιδιά επηρεάζονται περισσότερο από το θόρυβο και είναι περισσότερο ευπαθείς στις δυσμενείς επιπτώσεις του.

Ο θόρυβος έχει επιπτώσεις στην ικανότητα απόδοσης του ατόμου και στην παραγωγικότητα. Ο θόρυβος όμως και η δυσκολία που προκαλεί αυτός στην επικοινωνία έχουν επιπτώσεις και στην απόδοση του ατόμου. Προβλήματα κατά τη συγκέντρωση, αβεβαιότητα, εκνευρισμός, λάθη κατά τη συνεννόηση, κούραση, μειωμένη εργατική ικανότητα, προβλήματα στις εργασιακές σχέσεις και περιστατικά έντονου εργασιακού στρες έχουν αποδειχθεί ότι σχετίζονται άμεσα με το θόρυβο. Προβλήματα τα οποία φυσικά έχουν επίδραση στην παραγωγικότητα των ατόμων.

Επίσης, αυξάνει την πίεση, προκαλεί κούραση, πονοκεφάλους, ταχυπαλμίες μειώνει τον ύπνο, αυξάνει το άγχος, επηρεάζει αρνητικά την πέψη και παρεμποδίζει την συγκέντρωση, συμβάλλει στην ενεργοποίηση των μηχανισμών του στρες και διεγείρει το αυτόνομο νευρικό σύστημα και διαταράσσει τον ύπνο με αποτέλεσμα να αυξάνεται η χρήση ηρεμιστικών και υπνωτικών.

Συμπερασματικά, η πρόκληση θορύβου επιφέρει αρκετές δυσμενείς επιπτώσεις στην σωματική και ψυχική υγεία του ανθρώπου. Η ηχορύπανση δεν είναι ένα απλά τοπικό πρόβλημα αλλά ένα θέμα παγκόσμιας εμβέλειας που χρήζει άμεσης αντιμετώπισης και λήψης τόσο κατασταλατικών όσο και προληπτικών μέτρων. Το ευρύ κοινωνικό ενδιαφέρον και η ανησυχία των ανθρώπων όλου του κόσμου για τις συνέπειες του θορύβου επέφερε νομοθεσίες ανωτάτων ορίων θορύβου στους χώρους εργαζομένων, κατοικημένων περιοχών, αεροδρομίων, τραίνων, αυτοκινητόδρομων, μηχανημάτων, συσκευών κλπ. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία ερευνητικών κέντρων, εταιριών ακουστικής και άλλων οργανισμών με σκοπό την εξεύρεση λύσεων στο πρόβλημα του θορύβου.

Κατανοώντας λοιπόν τους λόγους για τους οποίους κρίνεται άμεση και απαραίτητη η αντιμετώπιση των υψηλών επιπέδων θορύβου ας δούμε σε τι είδους λήψης μέτρων προέβη η Ευρωπαϊκή Ένωση όσον αφορά τις ηχητικές οχλήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Θεσμικό πλαίσιο για τις ηχητικές οχλήσεις

3.1. Ευρωπαϊκή Νομοθεσία¹⁸

Με την ανάπτυξη της εκβιομηχάνισης και της αστικοποίησης ο θόρυβος αυξήθηκε πολύ, ιδίως με τη χρησιμοποίηση όλο και πιο θορυβωδών μηχανημάτων στις οδικές και αεροπορικές μεταφορές. Ο θόρυβος έχει γίνει αντικείμενο μελετών, οι οποίες έχουν καταδείξει ότι, ανάλογα με την ένταση και τη φύση του, έχει για τον άνθρωπο ορισμένες επιδράσεις που αρχίζουν από την απλή ενόχληση και καταλήγουν σε ψυχικές ή ακόμη και παθολογικές βλάβες. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, στο πλαίσιο της καταπολέμησης των ηχητικών οχλήσεων, διαμορφώνει μια κοινή προσέγγιση για την αποφυγή, την πρόληψη ή τον κατά προτεραιότητα περιορισμό των επιβλαβών επιπτώσεων της έκθεσης στον θόρυβο του περιβάλλοντος.

Μια ουσιαστική προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη λήψη μέτρων κατά του θορύβου γίνεται στο 5ο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Δράσης για το περιβάλλον το 1993 όπου και καθορίστηκαν στόχοι για το 2000 όσον αφορά τη μείωση του θορύβου. Κατά την επανεξέταση του προγράμματος το 1995, η Επιτροπή εξήγγειλε την εφαρμογή πολιτικής για τη μείωση του θορύβου, στην οποία το πρώτο βήμα είναι η Πράσινη Βίβλος. Στην Πράσινη Βίβλο, οι ηχητικές οχλήσεις αντιμετωπίζονται για πρώτη φορά υπό το πρίσμα της προστασίας του περιβάλλοντος.

Στην Πράσινη Βίβλο, η Επιτροπή υποστηρίζει μια σφαιρική προσέγγιση – σύμπραξη όλων των τοπικών εθνικών εταίρων με γνώμονα την αποτελεσματικότητα και προτείνει:

- Τον ουσιαστικό επιμερισμό των αρμοδιοτήτων
- Τον καθορισμό στόχων
- Την ενίσχυση της συνοχής των δράσεων

¹⁸ Βλέπε παράρτημα 1 (σελ. 45) όπου αναφέρεται κατά χρονολογική σειρά η Ευρωπαϊκή Νομοθεσία σχετικά με την αντιμετώπιση θορύβου.

- Την παρακολούθηση της συντελούμενης προόδου
- Την ανάπτυξη μεθόδων για τον έλεγχο των ηχητικών οχλήσεων

Η Επιτροπή υποδεικνύει δύο άξονες παρέμβασης για την καταπολέμηση του θορύβου:

- Γενική πολιτική κατά του θορύβου

Με τις προτάσεις που παραθέτει στην Πράσινη Βίβλο, η Επιτροπή επιζητά την πλήρη αναδιάρθρωση της κοινοτικής πολιτικής κατά του θορύβου. Για το σκοπό αυτό, προγραμματίζει τις ακόλουθες δράσεις :

1. εναρμόνιση των μεθόδων αξιολόγησης της έκθεσης στο θόρυβο
2. κατάρτιση κοινού δείκτη έκθεσης στο θόρυβο
3. περιορισμό της μετάδοσης του θορύβου (με μόνωση στα κτίρια)
4. ανάπτυξη της ανταλλαγής πληροφοριών και πείρας όσον αφορά την έκθεση σε ηχητικές οχλήσεις μεταξύ κρατών μελών (εκστρατείες ευαισθητοποίησης στα περιβαλλοντικά προβλήματα)
5. ενίσχυση της συνοχής των ερευνητικών προγραμμάτων που έχουν αντικείμενο το θόρυβο

- Μείωση των εκπομπών στην πηγή τους

Οδική κυκλοφορία:

1. μείωση των επιτρεπόμενων τιμών εκπομπής θορύβου
2. παρέμβαση στο επίπεδο της υποδομής για τον περιορισμό του θορύβου που προκαλείται από τα ελαστικά αυτοκινήτων (απορροφητικό οδόστρωμα)
3. αναθεώρηση της φορολογίας των οχημάτων με συνεκτίμηση της στάθμης θορύβου
4. καθιέρωση του ελέγχου του θορύβου που εκπέμπουν τα οχήματα
5. ανάπτυξη οικονομικών μέσων, όπως κίνητρα για την αγορά αθόρυβων οχημάτων
6. περιορισμό της χρήσης θορυβωδών οχημάτων (απαγόρευση της κυκλοφορίας των βαρέων οχημάτων επαγγελματικής χρήσης τη νύχτα ή το Σαββατοκύριακο στις κατοικημένες περιοχές)

Σιδηροδρομική κυκλοφορία:

1. επέκταση των οριακών τιμών εκπομπής στο σύνολο του σιδηροδρομικού δικτύου
2. προώθηση της έρευνας για τη μείωση του θορύβου των σιδηροδρόμων
3. εναρμόνιση των μεθόδων αξιολόγησης και πρόγνωσης των θορύβων που προέρχονται από τους σιδηροδρόμους

Αεροπορικές μεταφορές:

1. μείωση των επιτρεπόμενων εκπομπών
2. στήριξη της κατασκευής και της χρήσης λιγότερο θορυβωδών αεροσκαφών
3. διευθέτηση των περιοχών που γειτνιάζουν με αερολιμένες
4. καθιέρωση της ταξινόμησης των αεροσκαφών ανάλογα με τη στάθμη εκπομπής θορύβου

Μηχανές που λειτουργούν σε εξωτερικούς χώρους (κυρίως μηχ/τα εργοταξίων) :Η Επιτροπή προτείνει :

1. να απλουστευθούν τα νομοθετικά κείμενα που προβλέπουν περιορισμό των εκπομπών των συγκεκριμένων μηχανών
2. να καθιερωθεί ο εφοδιασμός όλων των μηχανημάτων με πινακίδα όπου θα αναγράφεται η στάθμη θορύβου

Το 6ο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον, «Περιβάλλον 2010-Το μέλλον μας, η επιλογή μας» περιλαμβάνει ειδική αναφορά στο πρόβλημα του θορύβου και προτείνει τη μείωση των παρατηρούμενων σήμερα επιπέδων θορύβου στα αποδεκτά. Σκοπός και στόχος του προγράμματος αυτού είναι η επίτευξη μείωσης του αριθμού των ανθρώπων που εκτίθενται σε υψηλά επίπεδα θορύβου για μεγάλο χρονικό διάστημα από τα 100εκ. που ήταν το έτος 2000 κατά 10% το 2010 και κατά 20% το 2020. Η στρατηγική της Ε.Ε. στο συγκεκριμένο πρόγραμμα δράσης προσανατολίζεται περισσότερο στη λήψη μέτρων που θα μπορούσαν να μειώσουν το πρόβλημα σε τοπικό επίπεδο καθώς και στην ανάπτυξη πολιτικών που θα ενισχύσουν αυτά τα μέτρα.

Παρά όμως τις προσπάθειες της Ε.Ε. για τη θέσπιση ενός κοινού δείκτη θορύβου και μιας κοινής μεθοδολογίας για τον υπολογισμό του θορύβου γύρω από συγκεκριμένες πηγές, η έλλειψη μέτρων για την αξιολόγηση και τον έλεγχο του θορύβου ως σύνολο με την ένταση που φτάνει στον πολίτη, οδήγησε την Ε.Ε. στην υιοθέτηση της οδηγίας 2002/49/ΕΚ39. Η υιοθέτηση της εξαιρετικά σημαντικής νέας

Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2002/49 για την αξιολόγηση και διαχείριση του περιβαλλοντικού θορύβου θέτει νέες κατευθύνσεις και δημιουργεί τις προϋποθέσεις για μία δυναμική αντιμετώπιση των κυριότερων πηγών θορύβου. Η Οδηγία αυτή, έχει σκοπό την κοινή κατανόηση του προβλήματος του θορύβου. Αντικείμενό της συγκεκριμένης Οδηγίας αποτελεί η καταπολέμηση του θορύβου που αντιλαμβάνονται οι πληθυσμοί στους δομημένους χώρους, στα δημόσια πάρκα ή σε άλλους, ήρεμους, τόπους ενός οικισμού, στις ήρεμες ζώνες της υπαίθρου, δίπλα στα σχολεία, γύρω από τα νοσοκομεία καθώς και σε άλλα, ευαίσθητα στον θόρυβο, κτίρια και ζώνες. Δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση του θορύβου που παράγεται από το ίδιο το εκτιθέμενο άτομο, στον θόρυβο που προέρχεται από οικιακές δραστηριότητες, στον θόρυβο από τους γείτονες, στον θόρυβο που γίνεται αντιληπτός στους χώρους εργασίας ή στο εσωτερικό των μέσων μεταφοράς, ούτε στον θόρυβο που προέρχεται από στρατιωτικές δραστηριότητες στις στρατιωτικές ζώνες. Επίσης, σύμφωνα με την Οδηγία αυτή συλλέγονται δεδομένα σχετικά με το επίπεδο του θορύβου και, με τη χρήση εναρμονισμένων δεικτών, μεθόδων αξιολόγησης και κριτηρίων, γίνεται χαρτογράφησή τους. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η Οδηγία προβλέπει τον καθορισμό από κάθε κράτος-μέλος «οριακών τιμών» των επιπέδων θορύβου, σύμφωνα με την αρχή της πρόληψης και τη διαφύλαξη χαμηλών επιπέδων θορύβου σε συγκεκριμένες περιοχές. Επίσης έχουν καθοριστεί συγκεκριμένοι κοινοί δείκτες θορύβου για ημέρα και νύχτα, έτσι ώστε να γίνεται εκτίμηση της όχλησης αλλά και της διαταραχής του ύπνου.

Παρατηρούμε λοιπόν ότι οι προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την καταπολέμηση της ηχορύπανσης και κατ' επέκταση τη βελτίωση των περιβαλλοντικών συνθηκών είναι αξιοσημείωτες. Ας εξετάσουμε όμως τι συμβαίνει σε εθνικό επίπεδο. Έχει εναρμονίσει η Ελλάδα το νομοθετικό της πλαίσιο με τις διατάξεις των Οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3.2. Ελληνική Νομοθεσία¹⁹

Οι περιοχές με ιδιαίτερο πρόβλημα υποβάθμισης του ακουστικού περιβάλλοντος, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Υπουργείου Περιβάλλοντος, είναι σχεδόν όλες οι αστικές περιοχές της χώρας. Βεβαίως το πρόβλημα είναι σαφώς εντονότερο στα μεγάλα αστικά κέντρα όπως στην Αθήνα, (που συγκεντρώνει το 40%

¹⁹ Βλέπε παράρτημα 2 (σελ. 47) όπου αναφέρεται κατά χρονολογική σειρά η βασική Ελληνική Νομοθεσία σχετικά με την αντιμετώπιση θορύβου.

του πληθυσμού, το 50% της βιομηχανικής και βιοτεχνικής δραστηριότητας, το 55% των οχημάτων και το 70 % των Υπηρεσιών), στη Θεσσαλονίκη κλπ.²⁰

Επειδή οι ανθρώπινες δραστηριότητες (ιδίως στις μεγαλουπόλεις) είναι πολλές και πολύμορφες, γι' αυτό τον θόρυβο που παράγουν τον ονομάζουμε «περιβαλλοντικό θόρυβο». Περιβαλλοντικό Θόρυβο ειδικότερα, ονομάζουμε το σύνολο των ανεπιθύμητων και επιβλαβών θορύβων που διαχέονται στο περιβάλλον από τις ηχητικές εκπομπές που προέρχονται από διάφορες ανθρώπινες δραστηριότητες.

Ο περιβαλλοντικός θόρυβος διακρίνεται σε τρεις βασικούς τομείς :

- Θόρυβος από μηχανολογικές εγκαταστάσεις κάθε μορφής, σταθερές ή κινητές.
- Θόρυβος από τα Μ.Μ.Μ (μέσα μαζικής μεταφοράς)
- Αστικός Θόρυβος.

Οι ενέργειες της Πολιτείας για την αντιμετώπιση του θορύβου κατά θεματική ενότητα αυτού είναι οι εξής:

1. Τομέας μηχανολογικού θορύβου²¹

Τον Μηχανολογικό Θόρυβο τον διακρίνουμε σε :

Α. Μηχ/κός Θόρυβος σταθερών πηγών εκπομπής στον οποίο περιλαμβάνονται όλα τα μηχανήματα που βρίσκονται σε :

- βιομηχανίες, βιοτεχνίες, καθώς και κάθε είδους επαγγελματικά εργαστήρια, όπως σιδηρουργεία, ξυλουργεία, τυπογραφεία, κλπ.
- Τα μηχανήματα που λειτουργούν σε καταστήματα υγειονομικού χαρακτήρα, όπως αρτοποιεία, εστιατόρια , Βαρ, καφεενεία, Super Market, Mini Market, Νοσοκομεία , Ιατρικά Κέντρα, κλπ.
- Όλων των ειδών συνεργεία οχημάτων, όπως φανοποιεία, πλυντήρια αυτοκινήτων, βενζινάδικα, κλπ.
- Όλων των ειδών κλιματιστικά μηχανήματα, τα οποία λειτουργούν σε επαγγελματικούς, οικιακούς και δημόσιους χώρους.

²⁰ Πηγή: www.ypeka.gr

²¹ Με τον όρο μηχανολογικός θόρυβος (Μ.Θ.) εννοούμε τον θόρυβο που εκπέμπεται στο περιβάλλον από τις λειτουργικές δραστηριότητες σταθερών (μονίμων) και κινητών πηγών θορύβου. Δεν αναφερόμαστε στο θόρυβο που παράγεται στους εργασιακούς χώρους, ο έλεγχος του οποίου γίνεται με ευθύνη του Υπ. Απασχόλησης και Κοινωνικής Ασφάλισης. www.ypeka.gr

Για κάποιες από αυτές τις περιπτώσεις απαιτείται Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων²² (Μ.Π.Ε.), ο έλεγχος των οποίων πραγματοποιείται κυρίως από τις Υπηρεσίες που τις εγκρίνουν, οι οποίες είναι οι Κεντρικές Υπηρεσίες του ΥΠΕΚΑ και οι Περιφερειακές και Νομαρχιακές Υπηρεσίες. Για τις περιπτώσεις τις οποίες δεν απαιτείται Μ.Π.Ε ο έλεγχος πραγματοποιείται από Το Τμήμα Καταπολέμησης Θορύβου (Τ.Κ.Θ.) της Δ/σης Ε.Α.Ρ.Θ της Γενικής Δ/σης Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ και από τις Υπηρεσίες των οικείων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων της χώρας. τα καταστήματα και οι επιχειρήσεις τα οποία κάνουν χρήση μουσικών οργάνων, όπως: Disco, κέντρα διασκέδασης, Bar, και συναφή καταστήματα με χρήση μουσικής ελέγχονται από τις Υγειονομικές Υπηρεσίες των οικείων Νομαρχιών.

Επίσης, περιπτώσεις που αφορούν ομιλίες, φωνές, χοροπηδητά, κτυπήματα μπάλας, κλπ δραστηριοτήτων μη μηχανολογικών, λόγω έλλειψης σχετικής νομοθεσίας δεν είναι δυνατόν να ελεγχθούν και για αυτό τον λόγο αντιμετωπίζονται με τις Αστυνομικές Διατάξεις, περί τήρησης των ωρών κοινής ησυχίας. Ο έλεγχος πραγματοποιείται είτε με επέμβαση της οικείας Αστυνομίας είτε με εφαρμογή του Υγειονομικού Κανονισμού (η εφαρμογή του οποίου είναι ευθύνη των Υγειονομικών Υπηρεσιών των οικείων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων).

Αξίζει να αναφερθεί σε αυτό το σημείο ότι η ύπαρξη του Τμήματος Καταπολέμησης Θορύβου ξεκίνησε το 1973 με την ίδρυση του τότε Π.Ε.Ρ.Π.Α. (Πρόγραμμα Ελέγχου Ρύπανσης Περιβάλλοντος Αθήνας). Το Π.Ε.Ρ.Π.Α ήταν ένας Οργανισμός που συστήθηκε από τον Π.Ο.Υ (Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας), εποπτευόταν από το Υπ. Υγείας ενώ το Τ.Κ.Θ. αποτελούσε ένα από τα τέσσερα θεματικά τμήματά του. Στις αρχές της δεκαετίας του 1980 το Π.Ε.Ρ.Π.Α. εντάχθηκε στη Γενική Δ/ση Περιβάλλοντος του τότε Υπουργείου Περιβάλλοντος (παλαιό Υ.ΧΟ.Π) και το 1988 με το Π.Δ 50/ ΦΕΚ19/Α/ 1.2.1988 ενσωματώθηκε στο

²² Οι μελέτες εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων περιλαμβάνουν την διαδικασία προσδιορισμού των πιο σημαντικών συνεπειών, από την κατασκευή και λειτουργία των έργων, στο περιβάλλον, και αποτελούν ένα από τα πιο σημαντικά εργαλεία για την προστασία και διαχείριση του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. Περιλαμβάνουν την μελέτη της υφιστάμενης κατάστασης του περιβάλλοντος, την πρόβλεψη των πιο πιθανόν επιπτώσεων και την εξεύρεση λύσεων για την αποφυγή

των αρνητικών συνεπειών του υπό εξέταση έργου. Πηγή: Κωνσταντίνος Αραβώσης, Η χρήση μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων στον σχεδιασμό και την αξιολόγηση έργων, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΔΙΚΑΙΟ, Τεύχος 1, σελ. 74-91, 2002, Εκδότης: Νομική Βιβλιοθήκη.

Υ.Π.Ε.ΧΩ.ΔΕ (σημερινό Υ.Π.Ε.Κ.Α.) όπου το Τ.Κ.Θ. αποτέλεσε ένα από τα έξι τμήματα της Δ/νσης Ε.Α.Ρ.Θ της Γεν. Δ/νσης Περιβάλλοντος.²³

Τα επιτρεπόμενα ανώτερα επίπεδα θορύβου όπως ορίζονται από την Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Περιοχή	Ανώτατο όριο θορύβου dB(A)
Νομοθετημένες βιομηχανικές περιοχές	70
Περιοχές στις οποίες επικρατεί το βιομηχανικό στοιχείο	65
Περιοχές στις οποίες επικρατεί εξ ίσου το βιομηχανικό και το αστικό στοιχείο	55
Περιοχές στις οποίες επικρατεί το αστικό στοιχείο	50

Πηγή: www.minenv.gr, ΥΠΕΧΩΔΕ

Β. Μηχ/κός Θόρυβος κινητών πηγών εκπομπής στον οποίο περιλαμβάνονται κυρίως μηχανήματα που χρησιμοποιούνται σε πάσης φύσεως εργοτάξια, όπως κατασκευές τεχνικών και οδικών έργων, οικοδομικές εργασίες, νομαρχιακές και δημοτικές εργασίες, κλπ δραστηριότητες τεχνικής φύσεως. Τέτοια μηχανήματα για παράδειγμα είναι: κομπρεσέρ αέρος, τσάπες, σφύρες, σκαπτικά μηχανήματα διαφόρων τύπων, οδοστρωτήρες κ.λ.π.

Ανάλογα με το είδος και το μέγεθος κάποιων περιπτώσεων, απαιτείται ή όχι Μ.Π.Ε. (Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων). Για όσες από αυτές απαιτείται Μ.Π.Ε. οι όροι που θα τεθούν και ο έλεγχος αυτών πραγματοποιείται με ευθύνη των Κεντρικών Υπηρεσιών του ΥΠΕΚΑ και των Περιφερειακών και Νομαρχιακών Υπηρεσιών της χώρας που εκδίδουν την σχετική Μ.Π.Ε.

Σε εφαρμογή της Οδηγίας 2000/14/ΕΚ, πρέπει να υπάρχει έλεγχος πιστοποίησης σε 57 ειδικές κατηγορίες μηχανημάτων εργοταξίου. Η πιστοποίηση

²³ Πηγή: μελέτη του κ. Ν. Καραμέρου, Προϊστάμενου ΕΑΡΘ/ΥΠΕΧΩΔΕ με θέμα: Το πρόβλημα του θορύβου – Υπάρχουσα κατάσταση – Άμεσες και έμμεσες υποχρεώσεις – Τρόποι αντιμετώπισης.

αφορά την έκδοση ειδικού σήματος που πρέπει να είναι εφοδιασμένα τα προαναφερόμενα μηχανήματα, το οποίο θα αναγράφει την ένδειξη CE και δίπλα το επίπεδο θορύβου που εκπέμπει. Ο έλεγχος της πιστοποίησης των νέων εισαγομένων μηχανημάτων πραγματοποιείται για μεν 27 τύπους μηχανημάτων από τις Υπηρεσίες του Υπ. Υποδομών & για δε τους υπόλοιπους από τις Υπηρεσίες του Υπ. Ανάπτυξης & Τροφίμων.

Ο έλεγχος, ως προς την πιστοποίηση, των ήδη κυκλοφορούντων μηχανημάτων, πραγματοποιείται από τις οικείες Περιφέρειες σε συνεργασία με τις Νομαρχιακές Υπηρεσίες των οικείων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Τα μηχανήματα που χρησιμοποιούνται στις προαναφερόμενες περιπτώσεις, πρέπει να είναι όλα πιστοποιημένα. Όσον αφορά τα επιτρεπτά επίπεδα θορύβου, επειδή τα μηχανήματα αυτά από τις προδιαγραφές κατασκευής τους, παράγουν υψηλούς θορύβους, ο έλεγχος αυτών δεν είναι δυνατόν να γίνεται πάντα σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ 1180/81. Ο επιτρεπόμενος θόρυβος θα πρέπει να εκτιμηθεί κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος, το πλήθος, τη διάρκεια του έργου κλπ και να αναφέρεται ρητά στην Μ.Π.Ε του έργου σαν περιοριστικός όρος.

Σε περιπτώσεις χρησιμοποίησης πολλών μηχανημάτων και μεγάλης διάρκειας του έργου, εφόσον αυτό πραγματοποιείται σε κατοικημένη περιοχή, θα πρέπει να ληφθούν επιπλέον περιοριστικοί, όπως π.χ. ειδικά κινητά ηχοπετάσματα για την λειτουργία των κομπρεσέρ, μείωση του χρόνου λειτουργίας μεγάλων μηχανημάτων όπως εκσκαφέων, σφυρών κλπ. Οι περιοριστικοί όροι που θα τεθούν σε τέτοιες περιπτώσεις είναι ευθύνη των Υπηρεσιών του ΥΠΕΚΑ και των Περιφερειακών και Νομαρχιακών Υπηρεσιών που ελέγχουν και εγκρίνουν την Μ.Π.Ε του έργου.

Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν απαιτείται Μ.Π.Ε, ο έλεγχος γίνεται με επέμβαση των Νομαρχιακών Υπηρεσιών των οικείων Νομαρχιών (Δ/νσεις Βιομηχανίας, ως προς τον έλεγχο πιστοποίησης, και Γραφεία περιβάλλοντος) οι οποίες επιβάλλουν, κρίνοντας κατά περίπτωση, τους απαιτούμενους περιοριστικούς όρους.

2. Τομέας θορύβου από μέσα μαζικής μεταφοράς.

Στον Τομέα αυτό υπάγονται πηγές θορύβου που προέρχονται από την κυκλοφορία των πάσης φύσεως μέσων μεταφοράς. Για παράδειγμα αυτοκίνητα (Ι.Χ ή Δημόσιας Χρήσης), μοτοσυκλέτες πάσης φύσεως, Φορτηγά παντός τύπου, Τρένα, Δίκτυο Σιδηροδρόμων, ΗΣΑΠ, ΜΕΤΡΟ, ΠΡΟΑΣΤΙΑΚΟΣ, και Αεροδρόμια.

1. Κυκλοφοριακός Θόρυβος από πάσης φύσεως Ι.Χ & Μοτό

Ο έλεγχος του θορύβου που προκαλείται από την κυκλοφορία των πάσης φύσεως Ι.Χ (αυτοκίνητα, λεωφορεία, φορτηγά κλπ) και Μοτο αντιμετωπίζεται αρχικά με διαχωρισμό του κυκλοφοριακού δικτύου. Για τις μεγάλες οδικές αρτηρίες της χώρας (Εθνικές Οδούς, Μεγάλοι Αυτοκινητόδρομοι και παρακάμψεις αυτών) υπάρχει σχετική νομοθεσία η οποία προβλέπει επιτρεπτά (ανεκτά) όρια κυκλοφοριακού θορύβου (Κ.Θ).

Τα όρια αυτά καθορίζονται σύμφωνα με την Υ.Α οικ.17252 (ΦΕΚ 395/Β/19.6.1992) και είναι για τον:

- δείκτη : L_{eq} (8-20 ωρ.) τα 67 dB (A)
- δείκτη : L_{10} (18ωρ) τα 70 dB (A)

Τα ανωτέρω όρια θορύβου λαμβάνονται υπόψη στις Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε) των μεγάλων κυκλοφοριακών έργων. Στις ίδιες μελέτες προβλέπεται ειδική ακουστική μελέτη καθώς και η εφαρμογή κατάλληλων ηχομονωτικών λύσεων (όπως κατασκευή ειδικών ηχοπετασμάτων, μείωση ορίου ταχύτητας, ειδικοί ασφαλοτάπητες κ.α.) όπου αυτά παραβιάζονται. Ο θόρυβος από τις οδικές μεταφορές αντιμετωπίζεται και ελέγχεται και ως σημειακή πηγή (π.χ. η κάθε μοτοσικλέτα ή μεμονωμένο όχημα)

Α. Έλεγχος θορύβου των Ι.Χ και ειδικά των δικύκλων, όσον αφορά την αποδεκτή ηχητική στάθμη από τις εξατμίσεις αυτών.

Οι έλεγχοι θορύβου των Ι.Χ και ειδικά των δικύκλων, όσον αφορά την αποδεκτή ηχητική στάθμη από τις εξατμίσεις αυτών, πραγματοποιούνται από ειδικά συνεργεία της Τροχαίας τα οποία εκπαιδεύθηκαν και ενημερώνονται συνεχώς από το Τμήμα Καταπολέμησης Θορύβου (Τ.Κ.Θ.)

Την 8-ετία 1999 -2009 έχουν πραγματοποιηθεί πάνω από 100.000 έλεγχοι στην περιοχή του Δήμου Αθήνας και έχουν επιβληθεί μεγάλα πρόστιμα στους παραβάτες. Το Τ.Κ.Θ παρακολουθεί την εξέλιξη του θέματος με εξαμηνιαίους και

ετήσιους συγκεντρωτικούς πίνακες ελέγχου που αποστέλλονται από την Τροχαία. Η διεύρυνση των συνεργείων ελέγχου και η επέκτασή τους και σε άλλους Δήμους τόσο της Αττικής όσο και της υπόλοιπης χώρας, είναι υποχρέωση του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη.²⁴

Β. Προώθηση της εφαρμογής της Οδηγίας 2002/49/ΕΕ η οποία εναρμονίστηκε στην Ελληνική Νομοθεσία με την Κ.Υ.Α 13586/724²⁵/ ΦΕΚ 384 /Β/28.3.2006.

Η Οδηγία αυτή προβλέπει την χαρτογράφηση του περιβαλλοντικού θορύβου με βάσει νέων δεδομένων εκτίμησης αυτού (χρήση ειδικών λογισμικών), εκτίμηση έκθεσης πληθυσμού στο θόρυβο, σχέδια δράσης για την αντιμετώπισή του, καθιέρωση νέων δεικτών αξιολόγησης αυτού, και θέσπιση νέων ορίων θορύβου.

Η εφαρμογή της οδηγίας ταξινομήθηκε σε δύο φάσεις που η καθεμιά περιέχει τρεις άξονες :

Α΄ Φάση :

A.1. Πολεοδομικά συγκροτήματα της χώρας με πληθυσμό άνω των 250.000 κατοίκων.

A.2. Οδικοί άξονες με ετήσια κυκλοφορία άνω των 6.000.000 οχημάτων.

A.3. Μεγάλα αεροδρόμια της χώρας με ετήσιες πτήσεις άνω των 50.000.

Β΄ Φάση :

B.1. Πολεοδομικά συγκροτήματα της χώρας με πληθυσμό άνω των 100.000 κατοίκων.

B.2. Οδικοί άξονες με ετήσια κυκλοφορία άνω των 3.000.000 οχημάτων.

B.3. Μεγάλα αεροδρόμια της χώρας με ετήσιες πτήσεις άνω των 30.000.

Το Τ.Κ.Θ αξιοποιώντας τα Κοινοτικά Κονδύλια από το Β΄ & Γ΄ Κ.Π.Σ προχώρησε στην ανάθεση μελετών για την έκδοση 29 χαρτών Κ.Θ σε μεγάλους Δήμους της χώρας. Το έργο έχει ολοκληρωθεί, και τα συμπεράσματα των χαρτών ήταν ότι το 55-60% των κατοίκων, αυτών των περιοχών, ζουν εκτεθειμένοι σε αρκετά υψηλές στάθμες θορύβου.²⁶

²⁴ Πηγή: www.ypeka.gr

²⁵ Βλέπε παράρτημα 3.

²⁶ Πηγή: μελέτη του κ. Ν. Καραμέρου, Προϊστάμενου ΕΑΡΘ/ΥΠΕΧΩΔΕ με θέμα: Το πρόβλημα του θορύβου – Υπάρχουσα κατάσταση – Άμεσες και έμμεσες υποχρεώσεις – Τρόποι αντιμετώπισης.

2. Σιδηροδρομικός Θόρυβος

Ο έλεγχος του θορύβου που προκαλείται από την κυκλοφορία των συρμών συμπεριλαμβανομένων και των : ΗΣΑΠ, ΤΡΑΜ, ΜΕΤΡΟ, ΠΡΟΑΣΤΙΑΚΟΣ, και η διαδικασία παρακολούθησης αυτού, αντιμετωπίζεται με την ίδια νομοθεσία και τις διαδικασίες του κυκλοφοριακού θορύβου των μεγάλων οδικών αξόνων. Η εφαρμογή της οδηγίας 2002/49/ΕΕ αφορά και τον σιδηροδρομικό θόρυβο.

3. Αεροπορικός Θόρυβος

Ο θόρυβος που προκαλείται από τα αεροδρόμια της χώρας εξετάζεται και αυτός στα πλαίσια εφαρμογής της οδηγίας 2002/49/ΕΕ.

3. Τομέας αστικού θορύβου

Ως αστικό θόρυβο εννοούμε τον θόρυβο που παράγεται από τις κοινωνικές εκδηλώσεις των πολιτών (ομιλίες, συγκεντρώσεις, συναυλίες κ.λπ.). Ο αστικός θόρυβος αποτελεί ένα πρόβλημα που δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί άμεσα με νομοθετικά μέτρα. Αφορά περισσότερο την ευαισθητοποίηση του κοινού, την παιδεία του, την κουλτούρα του κλπ. Για την αντιμετώπιση αυτού υπάρχουν αστυνομικές διατάξεις περί τήρησης ωρών κοινής ησυχίας, οι οποίες περιορίζουν το φαινόμενο.

A. Μέτρα για την τήρηση της κοινής ησυχίας

Για την αντιμετώπιση του αστικού θορύβου υπάρχουν αστυνομικές διατάξεις περί τήρησης ωρών κοινής ησυχίας, οι οποίες περιορίζουν το φαινόμενο. Η ΥΑ 1023/2/37/1996 περί «μέτρων για την τήρηση της κοινής ησυχίας» καθορίζει στο άρθρο 1 τις ώρες μεσημβρινής και νυκτερινής ησυχίας ξεχωριστά για την θερινή και την χειμερινή περίοδο. Η θερινή περίοδος αντιστοιχεί στο διάστημα 1 Απριλίου έως 30 Σεπτεμβρίου και η χειμερινή στους υπόλοιπους μήνες του έτους. Για την θερινή περίοδο ώρες κοινής ησυχίας είναι 15.00 έως 17.30 και 23.00 έως 7.00, ενώ για την

χειμερινή περίοδο είναι 15.30 έως 17.30 και 22.00 έως 07.30. Κατά τη διάρκεια των ωρών κοινής ησυχίας απαγορεύονται οι εργασίες και άλλες δραστηριότητες που προκαλούν θόρυβο. Εξαιρούνται περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης και κυρίως περιπτώσεις που αφορούν σε εργασίες κοινής ωφέλειας.

B. Οι εγκαταστάσεις αναψυχής και διασκέδασης

Στην Ελλάδα μια από τις μεγαλύτερες πηγές ηχορύπανσης είναι τα Κέντρα Διασκέδασης και το πλήθος των λοιπών καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος που προσφέρουν μουσική. Η Υγειονομική Διάταξη Α5/3010/85 καθορίζει ανώτατα επιτρεπόμενα όρια της στάθμης λειτουργίας της μουσικής εντός των καταστημάτων, για τα Κέντρα Διασκέδασης τα 100 dB(A) και για τα λοιπά καταστήματα με μουσική (όπως αυτά ορίζονται στα άρθρα 37, 38, 39 της Υ.Δ. Α1β 8577/83 τα 80 dB(A).

Για τα Κέντρα Διασκέδασης που είναι εγκατεστημένα σε ένα κτίριο που υπάρχουν και κατοικίες καθορίζεται η ηχοαπομόνωση μεταξύ Κέντρων Διασκέδασης και κατοικιών που εφάπτονται μετρούμενη με μέθοδο που περιγράφεται στην Υ.Δ. Για τα λοιπά στεγασμένα καταστήματα, στην Υ.Δ. Α5/3010/85, ορίζεται μόνο το ανώτατο όριο της εκπεμπόμενης ηχοστάθμης στα 80 dB(A) και δεν ορίζεται όριο ηχοαπομόνωσης μεταξύ δωματίου εκπομπής και δωματίου λήψης.

Μια άλλη απαίτηση της διάταξης είναι ο θόρυβος των εγκαταστάσεων να μην ξεπερνά το θόρυβο του χαρακτήρα της περιοχής, ανάλογα με τον επιτρεπόμενο χαρακτήρα της περιοχής αυτής. Έτσι καθορίζονται Ζώνες Θορύβου Περιοχών, σύμφωνα με την επικρατούσα δραστηριότητα, σε αγροτικές, αστικές, βιομηχανικές και μικτές, ορίζοντας έτσι τα επιτρεπόμενα όρια εκπομπής θορύβου από τα καταστήματα ώστε να μην επιβαρύνεται η περιοχή. Περιγράφεται ομοιόμορφη διαδικασία μετρήσεων με τη χρήση ειδικών οργάνων, διόρθωση για την εξάλειψη της επίδρασης του θορύβου βάθους στο δωμάτιο λήψης και απαιτείται η σύνταξη σχετικού Φύλλου Υγειονομικού Ελέγχου Θορύβου με τα αναλυτικά στοιχεία του κέντρου καταστήματος, τα πλήρη στοιχεία των αποτελεσμάτων των μετρήσεων και την αιτία της μέτρησης (όπως αρχική άδεια και έλεγχος για παράπονα). Ανάλογα με τον χαρακτήρα της περιοχής, τα όρια διαβαθμίζονται αντίστοιχα²⁷.

²⁷ Τα επιτρεπόμενα όρια αναφέρονται στον Πίνακα 3.

Η καταπολέμηση του θορύβου δεν γίνεται μόνο με κατασταλτικά μέτρα. Επιπλέον, χρήσιμες ενέργειες για την καταπολέμηση του θορύβου, όπως είναι η:

- πληροφόρηση του κοινού με σαφή, απλό και ενιαίο τρόπο,
- καταπολέμηση της παραπλανητικής διαφήμισης,
- αλλαγή προτύπων και μεθόδων συμπεριφοράς και επιλογής και τελικά,
- ανάπτυξη αντιθορυβικής συνείδησης,

αν και δύσκολες, μπορούν να έχουν εντυπωσιακά αποτελέσματα. Η συμμετοχή και ο σεβασμός όλων μας στην προστασία του ακουστικού περιβάλλοντος, θεωρείται βασικός παράγοντας περιορισμού του φαινομένου.

Παρατηρούμε λοιπόν ότι η Ελλάδα έχει ενσωματώσει πλήρως τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε θέματα που αφορούν την ηχορύπανση. Κατανοώντας τα προβλήματα που προκύπτουν από τις ηχητικές οχλήσεις έκρινε απαραίτητο να εναρμονίσει την εθνική νομοθεσία με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες. Σε αυτό ακριβώς το σημείο όμως, δημιουργείται εύλογα το εξής ερώτημα. Εφαρμόζεται η ελληνική νομοθεσία εκεί όπου τίθενται ζητήματα περιβαλλοντικού θορύβου? Αυτό είναι ένα θέμα το οποίο θα εξεταστεί παρακάτω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Εφαρμογή πολιτικής θορύβου

4.1. Τι ισχύει στην καθημερινότητα

Δυστυχώς στη χώρα μας δεν υπάρχει γειτονιά ή συνοικία που οι κάτοικοι να μη διαμαρτύρονται για το θόρυβο, όλες τις ώρες της ημέρας και ιδιαίτερα τις ώρες κοινής ησυχίας. Αναγκάζονται οι πολίτες να έχουν συνεχώς κλειστές τις πόρτες και τα παράθυρα, να μην μπορούν να κοιμηθούν, να ησυχάσουν και να απομονώνονται από τους εξωτερικούς χώρους των σπιτιών τους. Τα μικρά παιδιά, τα παιδιά που διαβάζουν και οι ηλικιωμένοι επιβαρύνονται περισσότερο. Το πρόβλημα το δημιουργούν κυρίως τα μηχανάκια με τις κομμένες εξατμίσεις, καθώς και τα κέντρα διασκέδασης με την ανεξέλεγκτη χρήση της μουσικής.

Πολλές φορές, οι άνθρωποι αναφέρουν ότι βρίσκονται σε απελπιστική κατάσταση λόγω της γειτνίασης των κατοικιών τους με θορυβώδεις εγκαταστάσεις. Απευθύνουν έκκληση για προστασία του δικαιώματός τους να ζουν ήσυχα στις κατοικίες τους και να έχουν καλύτερη ποιότητα ζωής. Θεωρούν ότι οι θορυβώδεις εγκαταστάσεις συντελούν σε διαρκή προσβολή του δικαιώματος τους να κατοικούν και να απολαμβάνουν το σπίτι τους και θέτουν τη Συνταγματική υποχρέωση της πολιτείας να τους προστατεύσει.

Σε περιπτώσεις παραβίασης της ισχύουσας νομοθεσίας για τα επιτρεπόμενα όρια θορύβου, οποιοσδήποτε επιθυμεί μπορεί να προβεί σε καταγγελίες. Ο καταγγέλων μπορεί να απευθυνθεί στο Τμήμα Καταπολέμησης Θορύβου (Τ.Κ.Θ) της Δ/σης Ε.Α.Ρ.Θ (Ελέγχου Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης και Θορύβου) της Γενικής Δ/σης Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ., στις Υπηρεσίες των οικείων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων της χώρας, στην Αστυνομία (μηχανολογικός θόρυβος), στα τμήματα Τροχαίας (θόρυβος από οδικές μεταφορές), στις Υγειονομικές Υπηρεσίες και στα Αστυνομικά Τμήματα (αστικός θόρυβος) καθώς επίσης και στον Συνήγορο του Πολίτη. Κατόπιν καταγγελίας ελέγχεται η ηχορρύπανση, με την χρήση κατάλληλων οργάνων, από τις αρμόδιες υπηρεσίες και σε περιπτώσεις παραβίασης της

νομοθεσίας επιβάλλονται τα ανάλογα πρόστιμα.²⁸

Μελετώντας κανείς, επίσημα ελληνικά site που ασχολούνται με θέματα θορύβου και διαβάζοντας, σχεδόν σε καθημερινή βάση, άρθρα όπου αναπτύσσονται ζητήματα ηχορύπανσης, παρατηρεί ότι οι καταγγελίες των ανθρώπων για παραβίαση ανώτερων επιπέδων ήχου είναι καθημερινές και συνεχείς. Καταγγελίες για καταστήματα με δυνατή μουσική, παραβίαση τήρησης ωρών κοινής ησυχίας, ηχορύπανση προερχόμενη από εξατμίσεις από μηχανάκια και αυτοκίνητα, πλυντήρια αυτοκινήτων, ωδεία, καμπάνες εκκλησιών, κλιματιστικά, κατασκευές στους δρόμους, καταστήματα με δυνατή μουσική και πολλά άλλα...Οι περισσότεροι άνθρωποι κατά τη διάρκεια της ζωής τους έχουν βρεθεί αντιμέτωποι με ενοχλητικούς θορύβους είτε στο σπίτι τους, είτε στους δρόμους οι οποίοι μπορεί να προέρχονται από αναρίθμητες δραστηριότητες. Λίγοι όμως από αυτούς προβαίνουν σε καταγγελίες καθώς σε πολλές περιπτώσεις καταγγελιών δεν υπάρχει ανταπόκριση από τις αρμόδιες αρχές καθώς δεν ασχολούνται με το θέμα της ηχορύπανσης όσο θα έπρεπε. Γεγονός που δημιουργεί την εντύπωση ότι δεν υπάρχει υποδομή για να εφαρμοσθεί η υπάρχουσα νομοθεσία και να γίνουν έλεγχοι με αυστηρές προδιαγραφές.

Επίσης, διάφορες μελέτες που πραγματοποιούνται κατά καιρούς καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι τα όρια θορύβου συνεχίζουν και παραμένουν υψηλότερα από τα επιτρεπόμενα. Για παράδειγμα, φοιτητές της Σχολής Πολιτικών Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου πραγματοποίησαν δειγματοληπτικές μετρήσεις για την αστική ηχορύπανση στον Εθνικό Κήπο στην Αθήνα, σε ώρες αιχμής, σε τρεις διαφορετικές ημέρες και εποχές (χειμώνα, άνοιξη και καλοκαίρι). Η μεγαλύτερη αντιπροσωπευτική τιμή που κατέγραψαν ήταν τα 79 dB (ντεσιμπέλ) στην είσοδο επί της Λεωφόρου Βασιλίσσης Σοφίας. Ενώ η χαμηλότερη ήταν στην κεντρική λίμνη (απόσταση 237 μ. από την είσοδο), στα 60 dB. Οι θαμώνες του κήπου, επηρεασμένοι από την πτώση στα ντεσιμπέλ – τον χειμώνα έφτανε μέχρι και τις 18 μονάδες χαμηλότερα στο κέντρο του κήπου –, δήλωσαν ευχαριστημένοι από το περιβάλλον. Είπαν στους φοιτητές ότι εκεί ηρεμούσαν. Ακόμη κι αν η στάθμη στην καρδιά του κήπου παρέμενε υψηλή: πάνω από τα 55 dB, που αποτελούν το μέγιστο δεκτό όριο θορύβου για οικισμό αστικής περιοχής.²⁹

²⁸ Αξίζει να αναφερθεί σε αυτό το σημείο ότι στις τρεις μηνύσεις για έλλειψη άδειας μουσικής ή για παραβίαση ωραρίου ή έντασης ήχου, ο οικείος Δήμαρχος οφείλει να προβεί, εντός δεκαπενθημέρου από την διαπίστωση των τριών παραβάσεων, σε προσωρινή σφράγιση του καταστήματος. Πηγή: Συνήγορος του Πολίτη, Οδηγός για το περιβάλλον, Νομικός Οδηγός, Αθήνα 2009.

²⁹ Πηγή: Ρεπορτάζ του κ. Γιάννη Παπαδόπουλου στην εφημερίδα «Τα Νέα», με τίτλο «Μάθαμε να

Ακόμα, ο Συνήγορος του Πολίτη, ανεξάρτητη αρχή που σκοπό έχει τη διαμεσολάβηση μεταξύ των πολιτών και των δημόσιων υπηρεσιών προκειμένου να εξασφαλίσει τα δικαιώματα του πολίτη, να καταπολεμήσει την κακοδιοίκηση και να διαφυλάξει την τήρηση της νομιμότητας, έχει ασχοληθεί εκτενώς με περιβαλλοντικά θέματα συμπεριλαμβανομένου και του θέματος της ηχορύπανσης. Ειδικότερα, ένας από τους τέσσερις κύκλους δραστηριότητας του Συνηγόρου του Πολίτη είναι ο Κύκλος Ποιότητας Ζωής, ο οποίος έχει ως αντικείμενο την ενασχόληση με θέματα που αφορούν στο περιβάλλον, στην πολεοδομία, στη χωροταξία, στα δημόσια έργα και στον πολιτισμό. Ο ΣτΠ το 2005 ασχολήθηκε εκτενώς, έπειτα από καταγγελίες, με το θέμα της ηχορύπανσης από ηχητικές εγκαταστάσεις ναών.

Πιο συγκεκριμένα, μια γυναίκα στο Ηράκλειο της Κρήτης, ενεπλάκει σε μακρά διαμάχη με δημόσιες υπηρεσίες, η οποία κατέληξε, στη σύνταξη πορίσματος από τον Συνήγορο του Πολίτη. Το πρόβλημά της ξεκίνησε το 1995, όταν στον Ιερό Ναό της Ευαγγελιστρίας του οικισμού Γουρνών Πεδιάδος, στο νομό Ηρακλείου, τοποθετήθηκε ηλεκτρομηχανολογικό σύστημα κρούσης σημάντρων με αποτέλεσμα αυτές να χτυπούν εκκωφαντικά. Ανταποκρινόμενοι οι υπάλληλοι του Πολεοδομικού Γραφείου Ηρακλείου στην καταγγελία της ενδιαφερομένης, προέβησαν σε σχετική αυτοψία και διαπίστωσαν ότι η συνολική στάθμη θορύβου από το χτύπημα της καμπάνας ήταν 90dB (όταν σχετικό Π.Δ. θέτει ανώτατο επιτρεπόμενο όριο τα 50 ντεσιμπέλ). Επίσης, σημείωσαν ότι η εκπεμπόμενη στάθμη θορύβου «...επιβαρύνει κατά πολύ την υπάρχουσα στάθμη θορύβου της περιοχής και υπερβαίνει το ανώτερο επιτρεπτό όριο του άρθρου 2 παρ. 5 του Π.Δ. 1180/81...». Στη συνέχεια άνδρες του Τμήματος Τουριστικής Αστυνομίας της περιοχής έθεσαν το ζήτημα στον εφημέριο του ναού. Τελικά, αποφασίστηκε από το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο αντικατάσταση της καμπάνας με μικρότερη και τα χτυπήματα αυτής (που σήμαιναν την ώρα) να διακόπτονται κατά τις ώρες κοινής ησυχίας. Η ιστορία όμως δεν έληξε εκεί, καθώς ένα μήνα αργότερα το Πολεοδομικό Γραφείο Ηρακλείου πραγματοποίησε νέα αυτοψία στην οποία διαπιστώθηκε ότι ο θόρυβος από τους χτύπους της καμπάνας ανερχόταν στα 86dB. Καθώς τα παράπονα των κατοίκων συνεχίστηκαν, το Πολεοδομικό Γραφείο προχώρησε σε νέα μέτρηση που υπέδειξε ότι η στάθμη θορύβου αγγίζει τα 100 dB. Η αρμόδια υπηρεσία εισηγήθηκε στο νομάρχη Ηρακλείου τη διακοπή λειτουργίας του αυτόματου μηχανισμού κρούσης των

σημάντρων στο πλαίσιο της θείας λειτουργίας και για τη λειτουργία του ρολογιού καθώς και την επιβολή διοικητικού προστίμου στον εφημέριο του ναού σε περίπτωση μη συμμόρφωσης.

Οι μετρήσεις συνεχίστηκαν, μαζί και οι παραβιάσεις του επιτρεπόμενου ορίου θορύβου. Επειδή όμως δεν επιβλήθηκε καμία διοικητική κύρωση, κάτοικοι κατέθεσαν αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, το δικαστήριο όμως απέρριψε την αίτηση παύσης της σήμανσης των σημάντρων. Ο τότε νομάρχης Ηρακλείου με επιστολή του προς τον Αρχιεπίσκοπο Κρήτης εξηγούσε το σκεπτικό της δικαστικής απόφασης (143/1997) ισχυριζόμενος παράλληλα ότι οι δύο τελευταίες αυτοψίες που πραγματοποιήθηκαν απηχούσαν τις προσωπικές απόψεις του υπαλλήλου, ενώ καταδίκασε και την κοινοποίηση των μετρήσεων που είχαν προηγηθεί χαρακτηρίζοντάς την ως διαρροή εγγράφων. Επεσήμανε, επίσης, ότι η λειτουργία των σημάντρων του ναού δεν εμπίπτει στις διατάξεις περί θορύβου. Ο Συνήγορος του Πολίτη, που δέχτηκε την αναφορά το 1999, ζήτησε με έγγραφά του από την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία να πραγματοποιήσει αυτοψία στον κρίσιμο χώρο και μέτρηση εκπομπών θορύβου, ώστε να διαπιστωθεί η βασιμότητα ή μη των καταγγελιών ζητώντας την έκδοση ερμηνευτικής εγκυκλίου σχετικά με την υπαγωγή των σημάντρων των εκκλησιών στο Π.Δ. που αφορά τις πηγές ηχορύπανσης.. Πράγματι, η αρμόδια Διεύθυνση Ε.Α.Ρ.Θ. πραγματοποίησε αυτοψία θορύβου και διαπίστωσε ότι από τη λειτουργία των σημάντρων της μονής προκαλείτο σημαντική επιβάρυνση του θορύβου και υποβάθμιση του ακουστικού περιβάλλοντος. Απήλυθε, μάλιστα, παράκληση στον υπεύθυνο της Μονής να μειώσει την ένταση του ήχου των σημάντρων. Παρόλα αυτά, η αρμόδια υπηρεσία επανέλαβε τη θέση ότι δεν θεωρεί τα σήμαντρα ως μόνιμες μηχανολογικές εγκαταστάσεις και με τελικό έγγραφό της προς το Συνήγορο του Πολίτη στις 08.07.05 υποστήριξε ότι ο θόρυβος από κωδωνοκρουσίες δεν μπορεί να υπαχθεί στις ρυθμίσεις του π.δ. 1180/81.³⁰

Αξίζει να αναφερθεί σε αυτό το σημείο ότι, σε ημερίδα που διοργάνωσαν το ΙΕΜΑ (Ινστιτούτο Έρευνας και Ακουστικής) και το ΕΛΙΝΑ (Ελληνικό Ινστιτούτο Ακουστικής) με τίτλο "Θόρυβος: ένα πρόβλημα που χρειάζεται λύσεις", όπως μετέδωσε το Αθηναϊκό Πρακτορείο, η ηχορύπανση αποτελεί τη δεύτερη σοβαρότερη ρύπανση μετά την ατμοσφαιρική ενώ παράλληλα η Ελλάδα δεν έχει αναγνωρίσει

³⁰ Πηγή: www.synigoros.gr

ακόμα τον θόρυβο ως πρόβλημα, σε αντίθεση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες.³¹ Στην συγκεκριμένη ημερίδα, ο κ. Τάσος Βασιλειάδης, ηλεκτρολόγος μηχανολόγος - σύμβουλος ακουστικής, ανέφερε ότι "στην Ελλάδα για την προστασία από το θόρυβο υπάρχει νομοθεσία από το 1981 (Ν1180/1981) και έκτοτε έχει συμπληρωθεί με άλλες νομοθετικές διατάξεις. Πάσχουμε όμως στην εφαρμογή, υπάρχουν και εσωτερικές ασάφειες στους νόμους, δεν έχουν γίνει μελέτες και δεν πραγματοποιούνται έλεγχοι". Μια δήλωση μέσω της οποίας αντικατοπτρίζεται η ελληνική πραγματικότητα όσον αφορά θέματα εφαρμογής της ισχύουσας νομοθεσίας για την ηχορύπανση.

Οι νόμοι υπάρχουν, πρέπει όμως και οι αρμόδιες αρχές να τους εφαρμόσουν ως είθισται. Η Ελλάδα μοιάζει με ένα τεράστιο εργοτάξιο που πολλές φορές δοκιμάζει τα όρια υπομονής όλων των πολιτών.

³¹ Πηγή: www.flashnews.gr

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Παρατηρούμε λοιπόν ότι το πρόβλημα του περιβαλλοντικού θορύβου υφίσταται, είναι καθημερινό και εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους για την σωματική και ψυχική υγεία του ανθρώπου. Το κράτος είναι υποχρεωμένο να εφαρμόζει την ισχύουσα νομοθεσία και να τηρεί τους νόμους για την ηχορύπανση από μέριμνα για τους πολίτες και όχι μόνο κατόπιν καταγγελιών και διαμαρτυριών.

Πέραν όμως της κρατικής αδράνειας πρέπει και ο ίδιος ο πολίτης να αφυπνιστεί. Κρίνεται απαραίτητο ο καθένας από εμάς να ευαισθητοποιηθεί και να κατανοήσει το πρόβλημα, αναπτύσσοντας ένα αίσθημα σεβασμού των υπολοίπων, ώστε να συμβάλλει ουσιαστικά με τον τρόπο του στην τήρηση των επιτρεπόμενων ορίων ήχου καθώς όλοι είναι παραγωγοί θορύβου, είτε στο σπίτι είτε στον δρόμο. Με τη συνεχή σωστή πληροφόρηση και επισημαίνοντας τις βλαβερές συνέπειες του προβλήματος είναι δυνατόν να αναπτυχθεί η συνείδηση των πολιτών και να αρχίσουν να λαμβάνουν, οι ίδιοι κατ' αρχήν, μέτρα για την καταπολέμηση της ηχορύπανσης. Στο πλαίσιο των μέτρων αυτών θα μπορούσαν να μεριμνήσουν για την ηχομόνωση των κατοικιών και επιχειρήσεών τους χρησιμοποιώντας ηχοαπορροφητικά υλικά, να ελέγχουν την ένταση του θορύβου που παράγεται από τα στερεοφωνικά, τις τηλεοράσεις, τις εκδηλώσεις που διοργανώνονται είτε σε κλειστούς είτε σε υπαίθριους χώρους, να αγοράζουν χαμηλού θορύβου οικιακές συσκευές (ψυγεία, πλυντήρια, κλιματιστικά, κ.α.) και φυσικά να τηρούν τις ώρες κοινής ησυχίας.

Το πρόβλημα της ηχορύπανσης αφορά όλο τον κόσμο και σίγουρα με την ανάπτυξη της συνείδησης των ανθρώπων και την ενημέρωση μπορεί, αν όχι να εξαλειφθεί, να ελαττωθεί σημαντικά. Προσφέροντας με αυτό τον τρόπο καλύτερες και ευνοϊκότερες συνθήκες διαβίωσης στον άνθρωπο προασπίζοντας το περιβάλλον και την υγεία του.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Ευρωπαϊκή Νομοθεσία για τον θόρυβο³²

- 2003/10/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6^{ης} Φεβρουαρίου 2003, περί των ελάχιστων προδιαγραφών υγείας και ασφάλειας για την έκθεση των εργαζομένων σε κινδύνους προερχόμενους από φυσικούς παράγοντες (θόρυβος) (17η ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ) (L42 15.2.2003)
- 2002/49/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25^{ης} Ιουνίου 2002, σχετικά με την αξιολόγηση και τη διαχείριση του περιβαλλοντικού θορύβου - Δηλώσεις της Επιτροπής στην επιτροπή συνδιαλλαγής για την έκθεση σχετικά με την αξιολόγηση και τη διαχείριση του περιβαλλοντικού θορύβου (L189 18.7.2002)
- 2002/30/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26^{ης} Μαρτίου 2002, περί της καθιέρωσης των κανόνων και διαδικασιών για τη θέσπιση περιορισμών λειτουργίας σε συνάρτηση με τον προκαλούμενο θόρυβο στους κοινοτικούς αερολιμένες (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ) (L85 28.3.2002)
- 2000/14/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 8^{ης} Μαΐου 2000 για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με την εκπομπή θορύβου στο περιβάλλον από εξοπλισμό προς χρήση σε εξωτερικούς χώρους (L162 3.7.2000)
- 1995/27/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29^{ης} Ιουνίου 1995 που τροποποιεί την οδηγία 86/662/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τον περιορισμό του θορύβου των υδραυλικών πτύων, των πτύων με καλώδια, των προωθητών γαιών, των φορτωτών και των φορτωτών - εκσκαφέων (L168 18.7.1995)
- 1989/618/Ευρατόμ του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 1989 σχετικά με την ενημέρωση του πληθυσμού για τα εφαρμοστέα μέτρα προστασίας της υγείας και την ακολουθητέα συμπεριφορά σε περίπτωση έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες (L357 7.12.1989)

³² Πηγή: www.elinyae.gr

- 1986/662/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 1986 για τον περιορισμό του θορύβου των υδραυλικών πτύων, των πτύων με καλώδια, των προωθητών γαιών, των φορτωτών, και των φορτωτών-εκσκαφών (L384 31.12.1986)
- 1986/594/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 1ης Δεκεμβρίου 1986 που αφορά τον αερόφερτο θόρυβο που εκπέμπουν οι οικιακές συσκευές (L344 6.12.1986)
- 1986/188/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 12ης Μαΐου 1986 σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσής τους στο θόρυβο κατά την εργασία (L137 24.5.1986)
- 1984/538/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 17ης Σεπτεμβρίου 1984 για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με την επιτρεπτή στάθμη ακουστικής ισχύος των χαρτοκοπτικών μηχανών (L300 19.11.1984)
- 1984/537/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 17ης Σεπτεμβρίου 1984 για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με την επιτρεπτή στάθμη ακουστικής ισχύος των φορητών συσκευών θραύσης σκυροδέματος και αεροσφυρών (L300 19.11.1984)
- 1984/536/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 17ης Σεπτεμβρίου 1984 για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με την επιτρεπτή στάθμη ακουστικής ισχύος των ηλεκτροπαραγωγών ζευγών ισχύος (L300 19.11.1984)
- 1984/535/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 17ης Σεπτεμβρίου 1984 για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με το επιτρεπτό επίπεδο ηχητικής στάθμης των ηλεκτροπαραγωγών ζευγών συγκόλλησης (L300 19.11.1984)
- 1984/534/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 17ης Σεπτεμβρίου 1984 για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με την επιτρεπτή στάθμη ακουστικής ισχύος των πυργογερανών (L300 19.11.1984)
- 1984/533/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 17ης Σεπτεμβρίου 1984 για την επιτρεπτή στάθμη ακουστικής ισχύος των μηχανοκινήτων αεροσυμπιεστών (L300 19.11.1984)
- 1984/424/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 3ης Σεπτεμβρίου 1984 για την τροποποίηση της οδηγίας 70/157/ΕΟΚ για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών που αναφέρονται στο αποδεκτό ηχητικό επίπεδο και στη διάταξη εξάτμισης των οχημάτων με κινητήρα (L238 6.9.1984)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Εθνική Νομοθεσία για τον θόρυβο³³

- Υ.Α. 39043/2809/07/2008 (ΦΕΚ 1788/Β`/5.9.2008)

Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της οδηγίας 2007/34/ΕΚ της Επιτροπής της 14ης Ιουνίου 2007 για τροποποίηση, με σκοπό την προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο, της οδηγίας 70/157/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με το αποδεκτό ηχητικό επίπεδο και τη διάταξη εξάτμισης των μηχανοκίνητων οχημάτων

- Υ.Α. Η.Π. 9272/471/2007 (ΦΕΚ 286/Β`/2.3.2007)

Τροποποίηση του άρθρου 8 της υπ αριθμ. 37393/2028/2003 κοινής υπουργικής απόφασης (1418/Β), σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2005/88/ΕΚ «για την τροποποίηση της οδηγίας 2000/14/ΕΚ για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με την εκπομπή θορύβου στο περιβάλλον από εξοπλισμό προς χρήση σε εξωτερικούς χώρους», του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2005

- Αποφ. Τ/ΠΡΟΠΕ/21275/616/Φ.ΝΟΜ/2006 (ΦΕΚ 815/Β`/4.7.2006)

Υιοθέτηση και Ενσωμάτωση στο Εθνικό Δίκαιο της Χώρας του Παραρτήματος 16 «Περιβαλλοντική Προστασία», Τόμος 1, της Σύμβασης του Σικάγου

- Π.Δ. 149/2006 (ΦΕΚ 159/Α`/28.7.2006)

Ελάχιστες προδιαγραφές υγείας και ασφάλειας όσον αφορά την έκθεση των εργαζομένων σε κινδύνους προερχόμενους από φυσικούς παράγοντες (θόρυβος) σε εναρμόνιση με την οδηγία 2003/10/ΕΚ

- Αρ. Πρωτ. οικ. 130238/2006 (ΦΕΚ --/8/9.2006)

Ανακοίνωση δημοσίευσης του π.δ. 149/2006 «Ελάχιστες προδιαγραφές υγείας και ασφάλειας όσον αφορά την έκθεση των εργαζομένων σε κινδύνους προερχόμενους από φυσικούς παράγοντες (θόρυβος), σε εναρμόνιση με την οδηγία 2003/10/ΕΚ»

- Αποφ. 37/2004 (ΦΕΚ 1389/Β`/10.9.2004)

Έγκριση του «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΛΙΜΕΝΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ»

- Π.Δ. 80/2004 (ΦΕΚ 63/Α`/2.3.2004)

Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2002/30/ΕΚ, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Μαρτίου 2002 «περί

³³ Πηγή: www.elinyae.gr

καθιέρωσης κανόνων και διαδικασιών για τη θέσπιση περιορισμών λειτουργίας σε συνάρτηση με τον προκαλούμενο θόρυβο στους κοινοτικούς Αερολιμένες»

- Υ.Α. 37393/2028/2003 (ΦΕΚ 1418/Β`/1.10.2003)

Μέτρα και όροι για τις εκπομπές θορύβου στο περιβάλλον από εξοπλισμό προς χρήση σε εξωτερικούς χώρους

- Υ.Α. οικ. 130621/2003 (ΦΕΚ 875/Β`/2.7.2003)

Εργασίες, έργα και δραστηριότητες στις οποίες απαγορεύεται να απασχολούνται ανήλικοι

- Ν. 3144/2003 (ΦΕΚ 111/Α`/8.5.2003)

Κοινωνικός διάλογος για την προώθηση της απασχόλησης και την κοινωνική προστασία και άλλες διατάξεις

- Υ.Α. Υ2/οικ. 15438/2001 (ΦΕΚ 1346/Β`/17.10.2001)

Τροποποίηση της υ.δ Α5/3010/85, (593/Β) «μέτρα προστασίας της Δημόσιας Υγείας από θορύβους μουσικής Κέντρων Διασκέδασης και λοιπών καταστημάτων»

- Υ.Α. 3263/131/2000 (ΦΕΚ 935/Β`/27.7.2000)

Συμμόρφωση προς τις διατάξεις της Οδηγίας 1999/101/ΕΚ της Επιτροπής της 15ης Δεκεμβρίου 1999 «για την προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο της οδηγίας 70/157/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί προσεγγίσεως των κρατών μελών που αναφέρονται στο αποδεκτό ηχητικό επίπεδο και στη διάταξη εξάτμισης των οχημάτων με κινητήρα

- Υ.Α. 7034/1298/2000 (ΦΕΚ 368/Β`/24.3.2000)

Ελάχιστες αποστάσεις ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων

- Π.Δ. 62/1998 (ΦΕΚ 67/Α`/26.3.1998)

Μέτρα για την προστασία των νέων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία 94/33/ΕΚ

- Υ.Α. οικ. 34325/2779/1997 (ΦΕΚ 1050/Β`/27.11.1997)

Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία 96/20/ΕΚ της Επιτροπής της 27ης Μαρτίου 1996 «για την προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο της Οδηγίας 70/157/ΕΟΚ του Συμβουλίου, σχετικά με την αποδεκτή ηχητική στάθμη και το σύστημα εξάτμισης των μηχανοκίνητων οχημάτων

- Υ.Α. οικ. Β 11481/523/1997 (ΦΕΚ 295/Β`/11.4.1997)

Τροποποίηση της 765/14-1-91 (81/Β) κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και Εμπορίου για τον περιορισμό του θορύβου των

υδραυλικών πτύων με καλώδια, των προωθητών γαιών, των φορτωτών και των φορτωτών-εκσκαφών, σε συμμόρφωση προς την οδηγία 95/27/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

- Υ.Α. 29087/2295/1997 (ΦΕΚ 79/Β`/7.2.1997)

Τροποποίηση της κ.υ.α οικ. 25006/2234/93, (523/Β/13-7-93) σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις της οδηγίας 92/97/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 10ης Νοεμβρίου 1992 «για την τροποποίηση της οδηγίας 70/157/ΕΟΚ περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών που αναφέρονται στην αποδεκτή ηχοστάθμη και στις διατάξεις εξατμίσεως των οχημάτων με κινητήρα»

- Υ.Α. 32198/2604/1996 (ΦΕΚ 1176/Β`/31.12.1996)

Παράταση ταξινόμησης οχημάτων τέλους σειράς

- Υ.Α. οικ. 25006/2234/1993 (ΦΕΚ 523/Β`/13.7.1993)

Αντικατάσταση των διατάξεων της απόφασης Γ-20/81567/898/88 (403/Β) που αναφέρονται στην αποδεκτή ηχοστάθμη και στις διατάξεις εξατμίσεως των οχημάτων με κινητήρα, σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις της οδηγίας 92/97/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 10ης Νοεμβρίου 1992

- Υ.Α. οικ. Β. 4373/1205/1993 (ΦΕΚ 187/Β`/23.3.1993)

Συμμόρφωση της Ελληνικής Νομοθεσίας με την οδηγία 89/686/ΕΟΚ Οδηγία του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 1989 για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τα μέσα ατομικής προστασίας

- Υ.Α. 28340/2440/92/1992 (ΦΕΚ 532/Β`/18.8.1992)

Μέτρα για τον περιορισμό της ηχορύπανσης που προέρχεται από μοτοσυκλέτες σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις των οδηγιών 78/1015, 87/56 και 89/238/ΕΟΚ

- Υ.Α. 10399 Φ 5.3/361/1991 (ΦΕΚ 359/Β`/28.5.1991)

Καθορισμός της οριακής τιμής στάθμης θορύβου των πυργογερανών σε συμπλήρωση της υ.α 69001/1921/88

- Υ.Α. 765/1991 (ΦΕΚ 81/Β`/21.2.1991)

Καθορισμός των οριακών τιμών στάθμης θορύβου των υδραυλικών πτύων, των πτύων με καλώδια, των προωθητών γαιών, των φορτωτών και των φορτωτών – εκσκαφών

- Π.Δ. 85/1991 (ΦΕΚ 38/Α`/18.3.1991)

Προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσής τους στο θόρυβο κατά την εργασία, σε συμμόρφωση προς την οδηγία 86/188/ΕΟΚ

- Υ.Α. 69269/5387/1990 (ΦΕΚ 678/Β`/25.10.1990)

Κατάταξη έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες, περιεχόμενο Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), καθορισμός περιεχομένου ειδικών περιβαλλοντικών μελετών (ΕΠΜ) και λοιπές συναφείς διατάξεις, σύμφωνα με το ν.1650/86

- Υ.Α. 61371/1990 (ΦΕΚ 603/Β`/18.9.1990)

Καθορισμός όρων λειτουργίας και βαθμού έντασης των μεγαφωνικών εγκαταστάσεων των εκλογικών κέντρων κλπ. των συνδυασμών και των υποψηφίων κατά την προεκλογική περίοδο των δημοτικών και κοινοτικών εκλογών και άλλων λεπτομερειών

- Π.Δ. 457/1990 (ΦΕΚ 175/Α`/14.12.1990)

Τροποποίηση του π.δ. 180/79 «Περί των όρων λειτουργίας καταστημάτων πωλήσεως οινοπνευματωδών ποτών και κέντρων διασκεδάσεως» (46/Α)

- Π.Δ. 330/1990 (ΦΕΚ 131/Α`/27.9.1990)

Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 89/629/ΕΟΚ/4.12.1989 για τον περιορισμό του θορύβου που προκαλείται από υποχηρικά αεριωθούμενα πολιτικά αεροπλάνα

- Π.Δ. 225/1989 (ΦΕΚ 106/Α`/2.5.1989)

Υγιεινή και Ασφάλεια στα Υπόγεια Τεχνικά Έργα

- Υ.Α. 3046/304/1989 (ΦΕΚ 59/Δ`/3.2.1989)

Κτιριοδομικός Κανονισμός

- Υ.Α. 69001/1921/1988 (ΦΕΚ 751/Β`/18.10.1988)

Για έγκριση τύπου ΕΟΚ για την οριακή τιμή στάθμης θορύβου μηχανημάτων και συσκευών εργοταξίου και ειδικότερα των μηχανοκίνητων αεροσυμπιεστών, των πυργογερανών, των ηλεκτροπαραγωγών ζευγών συγκόλλησης, των ηλεκτροπαραγωγών ζευγών ισχύος και των φορητών συσκευών θραύσης σκυροδέματος και αεροσφυρών

- Υ.Α. Γ/20/81567/898/1988 (ΦΕΚ 403/Β`/21.6.1988)

Έγκριση τύπου ΕΟΚ για την αποδεκτή ηχητική στάθμη και τη διάταξη εξάτμισης των οχημάτων με κινητήρα και συναφείς διατάξεις

- Υ.Α. Γ/20/81568/899/1988 (ΦΕΚ 403/Β`/21.6.1988)

Έγκριση τύπου ΕΟΚ για την αποδεκτή ηχητική στάθμη και τη διάταξη εξάτμισης των μοτοσυκλετών και συναφείς διατάξεις

- Υ.Α. οικ. 56206/1613/1986 (ΦΕΚ 570/Β`/9.9.1986)

Προσδιορισμός της ηχητικής εκπομπής των μηχανημάτων και συσκευών εργοταξίου σε συμμόρφωση προς τις οδηγίες 79/113/ΕΟΚ, 81/1051/ΕΟΚ και 85/405/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 1978, της 7ης Δεκεμβρίου 1981 και της 11ης Ιουλίου 1985

- Υ.Α. Α5/3010/1985 (ΦΕΚ 593/Β`/2.10.1985)

Μέτρα προστασίας της Δημόσιας Υγείας από θορύβους μουσικής των Κέντρων διασκέδασης και λοιπών Καταστημάτων

- Υ.Α. ΙΙ-5η/Φ/17402/1984 (ΦΕΚ 931/Β`/31.12.1984)

Κανονισμός Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών

- Π.Δ. 1180/1981 (ΦΕΚ 293/Α`/6.10.1981)

Περί ρυθμίσεως θεμάτων αναγομένων εις τα της ιδρύσεως και λειτουργίας βιομηχανιών, βιοτεχνιών πάσης φύσης μηχανολογικών εγκαταστάσεων και αποθηκών και της εκ τούτων διασφαλίσεως περιβάλλοντος εν γένει

- Π.Δ. 1178/1981 (ΦΕΚ 291/Α`/5.10.1981)

Περί της μετρήσεως και του ελέγχου του θορύβου των αεροσκαφών

- Π.Δ. 797/1981 (ΦΕΚ 209/Α`/10.8.1981)

Περί εγκρίσεως και θέσεως εις εφαρμογήν Κανονισμού «περί ασφαλείας των δυναμικώς υποστηριζομένων σκαφών»

- Υ.Α. 32764/734/80/1980 (ΦΕΚ 1093/Β`/29.10.1980)

Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της με αριθ. 1220/13/79 κ.υ.α «περί καθορισμού επιτρεπόμενων ορίων θορύβου, προκαλουμένου υπό των αυτοκινήτων οχημάτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων και τρόπου μετρήσεως αυτού

- Υ.Α. 1220/13/79/1979 (ΦΕΚ 75/Β`/27.1.1979)

Περί καθορισμού επιτρεπόμενων ορίων θορύβου, προκαλουμένου υπό των αυτοκινήτων οχημάτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων και τρόπου μετρήσεως αυτού

- Υ.Α. Α5/2375/1978 (ΦΕΚ 689/Β`/18.8.1978)

Περί της χρήσεως κατασιγασμένων αεροσφυρών

- Π.Δ. 152/1978 (ΦΕΚ 31/Α`/25.2.1978)

Περί μέτρων υγιεινής και ασφαλείας των εργαζομένων εις πιεστήρας δι εκκέντρου και παρομοίους τοιούτους

- Π.Δ. 455/1976 (ΦΕΚ 169/Α`/5.7.1976)

Περί όρων και προϋποθέσεων ιδρύσεως και λειτουργίας σταθμών αυτοκινήτων και εγκαταστάσεως εντός αυτών πλυντηρίων - λιπαντηρίων αυτοκινήτων, αντλιών

παροχής καυσίμων ως και προϋποθέσεων χορηγήσεως των προς τούτο απαιτούμενων
αδειών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

ΥΑ 13586 724 2006³⁴

Η παρούσα απόφαση αποσκοπεί στην εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 14 του ν. 1650/1986 και συγχρόνως στη συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2002/49 «σχετικά με την αξιολόγηση και τη διαχείριση του περιβαλλοντικού θορύβου», ώστε με τον καθορισμό των αναγκαίων μέτρων, όρων και διαδικασιών και την ιεράρχηση συγκεκριμένων δράσεων και προτεραιοτήτων, να αποφεύγονται, να προλαμβάνονται ή να περιορίζονται οι δυσμενείς επιπτώσεις, από την έκθεση στον περιβαλλοντικό θόρυβο.

Ορισμοί - Πεδίο εφαρμογής

Η παρούσα απόφαση εφαρμόζεται στον περιβαλλοντικό θόρυβο στον οποίο εκτίθενται οι άνθρωποι, ιδίως σε αστικές περιοχές και περιοχές πυκνής δόμησης. Δεν εφαρμόζεται στους θορύβους που προκαλούνται από το ίδιο το εκτιθέμενο πρόσωπο, τους θορύβους από οικιακές δραστηριότητες, τους θορύβους των γειτόνων, το θόρυβο εντός του χώρου εργασίας και το θόρυβο εντός των μεταφορικών μέσων, ούτε και στο θόρυβο που προέρχεται από στρατιωτικές δραστηριότητες μέσα σε στρατιωτικές περιοχές (Άρθρο 2).

Δείκτες θορύβου και εφαρμογή

Καθορίζονται ως δείκτες αξιολόγησης περιβαλλοντικού θορύβου, οι δείκτες L_{den} και L_{night} . Η αρμόδια αρχή μπορεί να χρησιμοποιεί, εκτός των L_{den} και L_{night} , και άλλους πρόσθετους δείκτες αξιολόγησης θορύβου, όποτε αυτό κρίνεται αναγκαίο ή/και σε ειδικές περιπτώσεις (Άρθρο 5).

Στρατηγική χαρτογράφηση θορύβου

Οι στρατηγικοί χάρτες θορύβου αποσκοπούν στην καταγραφή της κατάστασης θορύβου που επικρατεί στα πολεοδομικά συγκροτήματα, στους μεγάλους οδικούς και σιδηροδρομικούς άξονες και στα μεγάλα αεροδρόμια. (Άρθρο 7)

³⁴ Πηγή: www.nomothesia.ependyseis.gr

Σχέδια Δράσης (Άρθρο 8)

Τα σχέδια δράσης για την αντιμετώπιση και διαχείριση των προβλημάτων και των επιδράσεων του περιβαλλοντικού θορύβου, περιλαμβάνουν τη λήψη μέτρων που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση προτεραιοτήτων, οι οποίες ενδέχεται να επισημανθούν λόγω υπέρβασης κάποιας οικείας οριακής τιμής ή βάσει άλλων εθνικών κριτηρίων που καθορίζονται από την αρμόδια αρχή. Οι αποφάσεις εγκρίσεων των σχεδίων δράσης δημοσιοποιούνται από το ΥΠΕΧΩΔΕ ηλεκτρονικά από την ιστοσελίδα του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. ή μέσω του τύπου σε 3 τουλάχιστον ημερήσιες εφημερίδες για ενημέρωση του κοινού.

Παραρτήματα

Στο άρθρο 11 προσαρτώνται Παραρτήματα, που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης και αφορούν: Το Παράρτημα I αφορά τους δείκτες θορύβου του άρθρου 5, ενώ το παράρτημα II αναφέρεται στις μεθόδους αξιολόγησης για τους δείκτες θορύβου. Το Παράρτημα III καθορίζει τις μεθόδους αξιολόγησης για τις επιβλαβείς επιδράσεις. Το Παράρτημα IV περιλαμβάνει τις ελάχιστες απαιτήσεις για τη στρατηγική χαρτογράφηση θορύβου. Το Παράρτημα V περιέχει τις στοιχειώδεις απαιτήσεις για τα σχέδια δράσης και το Παράρτημα VI αναφέρει τα δεδομένα που είναι διαβιβάσιμα στην Επιτροπή.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ευγ. Φλογαΐτη, *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*, Δεύτερη Έκδοση, Ελληνικές Πανεπιστημιακές Εκδόσεις, 1993.
- Α. Ι. Τάχος, *Δίκαιο Προστασίας του Περιβάλλοντος*, Εκδόσεις Σάκκουλα, πέμπτη έκδοση, Θεσσαλονίκη, 1998.
- Ν. Μούσης, *Ευρωπαϊκή Ένωση, Δίκαιο-Οικονομία-Πολιτική*, Εκδόσεις Παπαζήση, 12^η Αναθεωρημένη Έκδοση, Αθήνα 2008.
- Κ. Αραβώσης, *ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΔΙΚΑΙΟ, Η χρήση μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων στον σχεδιασμό και την αξιολόγηση έργων*, Τεύχος 1, Εκδότης: Νομική Βιβλιοθήκη, 2002.
- Συνήγορος του Πολίτη, *Οδηγός για το περιβάλλον, Νομικός Οδηγός*, Αθήνα 2009.
- Μ.Σ. Σκούρτος / Κ.Μ. Σοφούλης, *Η Περιβαλλοντική Πολιτική στην Ελλάδα, Περιβάλλον και Κοινωνικές Επιστήμες*, τυπωθήτω, Γιώργος Δαρδανός, Αθήνα 1995.
- Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης, *Περιβάλλον και Κοινωνία, Μύθοι και Πραγματικότητα*, Αθήνα 2005.
- Θ. Λαζαρέτου, *Περιβαλλοντικά Προβλήματα και Δίκαιο, Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων*, Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, Αθήνα 2002.
- Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Θεσσαλονίκης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, Μελέτη με Θέμα «Σύστημα Δεικτών Περιβάλλοντος και Αειφορίας για τη Θεσσαλονίκη».
- Ρεπορτάζ του κ. Γιάννη Παπαδόπουλου στην εφημερίδα «Τα Νέα», με τίτλο «Μάθαμε να ζούμε με τον θόρυβο, Οι νέες γενιές που μεγαλώνουν μέσα στις πόλεις δεν ξέρουν τι είναι η ησυχία», 2/4/2011.
- Ν. Καραμέρου, «Το πρόβλημα του θορύβου - Υπάρχουσα κατάσταση - Άμεσες και έμμεσες υποχρεώσεις - Τρόποι αντιμετώπισης», σε ημερίδα που διοργάνωσε το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, με τίτλο: «Οι Επιπτώσεις της Ηχορρύπανσης στα Αστικά Κέντρα - Αναγκαία Μέτρα και Παρεμβάσεις», Ιανουάριος 2008.

- I. Δερμιτζάκη, «Ηχορύπανση και ο ρόλος των Επιθεωρητών Περιβάλλοντος», σε ημερίδα που διοργάνωσε το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, ό.π.
- Pamela M. Barnes and Ian G. Barnes, Environmental Policy in the European Union, published by Edward Elgar, Cheltenham, UK, 1999.
- Ν. Βίττης, «Πηγές θορύβου στο αστικό περιβάλλον. Προβλήματα του κανονιστικού πλαισίου και εφαρμογής του», σε ημερίδα που διοργάνωσε το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, ό.π.
- Π. Χαλαζωνίτης, ΠΜ, «Έλεγχος και εφαρμογή των υγειονομικών διατάξεων για την ηχορύπανση από τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος», σε ημερίδα που διοργάνωσε το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, ό.π.
- Norman J. Vig and Michael E. Kraft, Environmental Policy, New Directions for the Twenty-First Century, Sixth Edition, published by CQ Press, 2006.
- Timothy Doyle and Doug McEachern, Environment and Politics, published by Routledge, London, 1998.
- Χρ. Χατζής, «Ηχορύπανση: ένας κίνδυνος με σοβαρές επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία και ευεξία», σε ημερίδα που διοργάνωσε το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, ό.π.
- Α. Σωτηροπούλου, Ι. Τζουβαδάκης, Γ. Πουλάκος, «Ψυχολογικές επιπτώσεις της αστικής ηχορύπανσης στο σύγχρονο», σε ημερίδα που διοργάνωσε το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, ό.π.
- Χ. Καραγεωργίου, «Η ηχορύπανση και οι επιδράσεις της στον ανθρώπινο οργανισμό», σε ημερίδα που διοργάνωσε το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, ό.π.

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

- www.europa.eu
- www.wikipedia.org
- <http://2tee-zograf.att.sch.gr/ergas1/soundpol.htm>
- www.nonoise.org
- www.acoustics.gr
- www.ppol.gr
- www.tovima.dolnet.gr
- www.who.org
- www.noise-pollution.gr
- www.ixoripansi.gr

- www.ypeka.gr
- www.synigoros.gr
- www.flashnews.gr
- www.elinyae.gr
- www.nomothesia.ependyseis.gr